

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
GERARD HOGAN
prednesené 7. mája 2020¹

Vec C-594/18 P

**Rakúska republika
proti**

Európskej komisii

„Odvolanie – Štátna pomoc – Pomoc zamýšľaná Spojeným kráľovstvom na podporu jadrovej elektrárne Hinkley Point C – Rozdielová zmluva, dohoda ministra a úverová záruka – Rozhodnutie, ktorým sa pomoc vyhlasuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom – Cieľ verejného záujmu – Investičná pomoc – Prevádzková pomoc – Článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ – Článok 194 ods. 2 ZFEÚ – Článok 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome – Podpora jadrovej energie – Oznámenie o zárukách“

I. Úvod

1. Toto konanie možno charakterizovať ako právnu stránku sporu medzi členskými štátmi naklonenými v prospech jadrovej energie a tými, ktoré nie sú jej priaznivcami. Obe strany tvrdia, že im ide o ochranu životného prostredia.² Podstatou sporu je zásadná otázka, či výstavba jadrovej elektrárne môže byť predmetom schválenia štátnej pomoci zo strany Európskej komisie v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. To zrejme predstavuje tú najdôležitejšiu otázku, ktorú v rámci tohto odvolania vyvoláva rozhodnutie Všeobecného súdu z 12. júla 2018 vo veci Rakúsko/Komisia³ (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. V uvedenom rozhodnutí Všeobecný súd zamietol žalobu o neplatnosť, ktorou Rakúska republika napadla platnosť rozhodnutia Komisie (EÚ) 2015/658 z 8. októbra 2014⁴ (ďalej len „sporné rozhodnutie“). Uvedené rozhodnutie sa týka poskytnutia finančnej podpory zo strany Spojeného kráľovstva na výstavbu jadrovej elektrárne Hinkley Point C nachádzajúcej sa na juhozápadnom pobreží Anglicka. Ako sa dá očakávať, tak sporné rozhodnutie, ako aj napadnutý rozsudok obsahujú zložité podrobnosti – už len samotná skutočnosť, že rozsudok Všeobecného súdu má rozsah približne 736 odsekov, hovorí sama za seba.

¹ Jazyk prednesu: angličtina

² Pozri tiež uznesenie z 10. októbra 2017, Greenpeace Energy/Komisia (C-640/16 P, neuvverejnené, EU:C:2017:752), a oznámenie ACCC/C/2015/128 pred Výborom pre dodržiavanie Aarhuského dohovoru, ktoré sa zaoberá prístupom k správnym alebo súdnym konaniam umožňujúcim napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s daným vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia (článok 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia podpísaného v Aarhuse v Dánsku 25. júna 1998). Obe tieto konania sa týkajú štátnej pomoci pre projekt Hinkley Point C a každý z nich svojím spôsobom svedčí o tvrdej opozícii, ktorej projekt čelí.

³ Rozsudok z 12. júla 2018 (T-356/15, EU:T:2018:439).

⁴ Rozhodnutie Komisie o opatrení pomoci SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N), ktorú Spojené kráľovstvo zamýšľa zaviesť na podporu pre jadrovú elektrárňu Hinkley Point C (Ú. v. EÚ L 109, 2015, s. 44).

3. Ako som však už uviedol, v samotnom jadre tohto odvolania podaného Rakúskou republikou sa nachádza jej presvedčenie, že vzhľadom na jej zásadný odpor (a rovnaký odpor viacerých iných členských štátov) voči výstavbe jadrových elektrární, poskytnutie pomoci pre takéto projekty inými členskými štátmi podporujúcimi jadrovú energiu buď výslovne, alebo implicitne zakazujú jednotlivé Zmluvy, ktorými sa riadi Európska únia (vrátane Zmluvy o Euratome). Spojené kráľovstvo, ktoré vstúpilo do konania ako vedľajší účastník na podporu sporného rozhodnutia, uviedlo, že má právo zvoliť si svoju vlastnú energetickú politiku, čoho súčasťou je aj „jeho voľba medzi rôznymi zdrojmi energie a všeobecná štruktúra jeho zásobovania“ energiou, tak, ako mu to priznáva článok 194 ods. 2 druhý pododsek ZFEÚ.

4. Súdny dvor mal doteraz len málo príležitostí, aby sám rozhodol o správnom uplatnení článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, ktorý tak predstavuje ustanovenie, ku ktorému svoju judikatúru v priebehu rokov rozvinul Všeobecný súd. Spomedzi otázok položených v rámci tohto odvolania sa má Súdny dvor osobitne vyjadriť k otázke, či štátna pomoc musí na to, aby bola zlučiteľná so spoločným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, napĺňať osobitné ciele, a ak áno, o aké ciele ide. Bude mať tiež príležitosť rozhodnúť o tom, či sa majú v rámci posudzovania štátnej pomoci týkajúcej sa činnosti, na ktorú sa vzťahuje Zmluva o Euratome, zohľadniť iné ciele Únie špecifikované v ZEÚ a ZFEÚ, pričom v prejednávanej veci ide o ochranu životného prostredia.

II. Právny rámec

5. Ustanoveniami primárneho práva, ktoré tvoria právny rámec tohto odvolania, sú článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, článok 192 ods. 2 písm. c) ZFEÚ, článok 194 ods. 2 ZFEÚ a články 1 a 2 Zmluvy o Euratome, článok 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome a článok 192 prvý odsek Zmluvy o Euratome.

6. Článok 1 písm. c) nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie⁵ obsahuje túto definíciu:

„nová pomoc“ je každá pomoc, to znamená schémy pomoci a individuálnu pomoc, ktorá nie je existujúcou pomocou vrátane úprav existujúcej pomoci“.

7. Článok 4 nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999⁶, znie takto:

„1. Na účely článku 1 písm. c) nariadenia (ES) č. 659/1999 zmena existujúcej pomoci bude znamenať každú zmenu, okrem zmien čisto formálneho alebo administratívneho charakteru, ktoré nemôžu ovplyvniť posúdenie zlučiteľnosti opatrenia pomoci so spoločným trhom. Zvýšenie pôvodného rozpočtu existujúcej schémy pomoci najviac o 20 % nebude považované za zmenu existujúcej pomoci.

2. Nasledujúce zmeny existujúcej pomoci budú oznámené (predložené žiadosťou o schválenie poskytnutia štátnej pomoci) na zjednodušenom oznamovacom formulári, upravenom v prílohe II:

- a) zvýšenia rozpočtu schválenej schémy pomoci, presahujúce 20 %;
- b) predĺženie existujúcej schválenej schémy pomoci najviac o šesť rokov, so zvýšením alebo bez zvýšenia rozpočtu;
- c) sprísnenie kritérií pre uplatňovanie schválenej schémy pomoci, zníženie intenzity pomoci alebo zníženie oprávnených výdavkov;

5 Ú. v. EÚ L 248, 2015, s. 9, predtým nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, 1999, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).

6 Ú. v. EÚ L 140, 2004, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339.

...

3. Zjednodušený postup nebude používaný na oznamovanie (predkladanie žiadostí o schválenie poskytnutia štátnej pomoci) zmien v schémach pomoci, pre ktoré členské štáty nepredložili ročné správy...“

8. Bod 3.2 oznámenia Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk⁷ (ďalej len „oznámenie o zárukách“) znie takto:

„Pokiaľ ide o individuálne štátne záruky, Komisia sa domnieva, že splnením všetkých nasledujúcich podmienok sa dostatočne vylúči prítomnosť štátnej pomoci:

a) Dlžník nemá finančné problémy.

...

b) Rozsah záruky možno správne stanoviť, keď sa poskytuje. To znamená, že záruky musia byť naviazané na špecifickú finančnú transakciu na pevnú maximálnu sumu a sú časovo obmedzené.

c) Záruka nekryje viac ako 80 % nesplatenej pôžičky alebo iného finančného záväzku; toto obmedzenie sa neuplatňuje na záruky pokrývajúce dlhové cenné papiere...

d) Za záruku sa platí trhovo orientovaná cena.

...“

9. Body 5.1 a 5.2 oznámenia o zárukách stanovujú:

„5.1. Všeobecne

Štátne záruky v pôsobnosti článku 87 ods. 1 [ES (teraz článok 107 ods. 1 ZFEÚ)] musí preskúmať Komisia, aby zistila, či sú alebo nie sú zlučiteľné so spoločným trhom. Prv ako sa takéto posúdenie môže urobiť, musí sa určiť príjemca pomoci.

5.2. Posudzovanie

To, či daná pomoc je alebo nie je zlučiteľná so spoločným trhom, preskúma Komisia podľa rovnakých pravidiel, aké sa uplatňujú na pomoc v iných formách...“

III. Okolnosti predchádzajúce sporu

10. Dňa 22. októbra 2013 Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska oznámilo opatrenia na podporu novej jadrovej elektrárne, ktorá sa má nachádzať v Hinkley Point C popri dvoch existujúcich jadrových elektrárnach nazvaných Hinkley Point A a Hinkley Point B (ďalej len „Hinkley Point C“). Prijemcom oznámených opatrení je spoločnosť s názvom NNB Generation Company Limited (ďalej len „NNBG“), ktorá je sama dcérskou spoločnosťou spoločnosti EDF Energy plc (ďalej len „EDF“).

⁷ Ú. v. EÚ C 155, 2008, s. 10.

11. Oznámené opatrenia, ktoré sú podrobne opísané v oddiele 2 sporného rozhodnutia, sú tieto:

- Zmluva zameraná na zabezpečenie cenovej stability výkupných cien elektriny vyrobenej v Hinkley Point C. Základný koncept tejto zmluvy je takýto: NNBG dostane alebo bude musieť zaplatiť rozdiel medzi vopred stanovenou realizačnou cenou vypočítanou na základe predpokladaných nákladov spoločnosti NNBG na výstavbu a prevádzku vrátane primeraného zisku⁸ a referenčnou cenou stanovenou Spojeným kráľovstvom pre všetky subjekty dodávajúce energiu v tom istom segmente⁹, ktoré sú podporované takýmto opatrením (ďalej len „rozdielová zmluva“). Zmluva okrem toho obsahuje mechanizmus podielu na zisku. Má byť uzatvorená medzi spoločnosťou NNBG a Low Carbon Contracts Company Ltd, čo má byť subjekt financovaný uložením zákonnej povinnosti všetkým schváleným dodávateľom elektriny.
- Okrem toho NNBG bude chránená v prípade niektorých zmien právnych predpisov, keď bude mať nárok na kompenzáciu, pričom NNBG a jej investori dostanú kompenzáciu aj v prípade predčasného odstavenia z politických dôvodov¹⁰ alebo z dôvodov súvisiacich s nedostupnosťou poistenia jadrovej zodpovednosti za škodu. V takom prípade môže byť NNBG prevedená na vládu Spojeného kráľovstva.
- Uvedené právo investorov spoločnosti NNBG na kompenzáciu v prípade odstavenia z politických dôvodov je spojené s dohodou o zárukách, ktorá bude uzavretá medzi Secretary of State for Energy and Climate Change (minister pre energetiku a zmenu klímy, Spojené kráľovstvo) a investormi spoločnosti NNBG, podľa ktorej Secretary of State zaplatí dohodnutú kompenzáciu v prípade, že ju nebude môcť zaplatiť Low Carbon Contracts Company Ltd (ďalej len „dohoda ministra“).
- Spojené kráľovstvo poskytne záruku na dlhopisy, ktoré vydá NNBG na financovanie investície. Záruka pokrýva včasné splatenie istiny a úrokov prípustného dlhu a môže dosiahnuť výšku až 17 miliárd libier šterlingov (GBP) (ďalej len „úverová záruka“).

12. Rozhodnutím z 18. decembra 2013¹¹ Komisia rozhodla o začatí konania vo veci formálneho zisťovania týkajúceho sa oznámených opatrení.

13. Toto konanie viedlo k prijatiu sporného rozhodnutia Komisie 8. októbra 2014. V tomto rozhodnutí Komisia uviedla, že oznámené opatrenia predstavujú štátnu pomoc, ale zároveň sú zlučiteľné s vnútorným trhom v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

14. Výrok sporného rozhodnutia znie:

„Článok 1

Pomoc pre Hinkley Point C vo forme rozdielovej zmluvy, dohody ministra a úverovej záruky, ako aj všetkých súvisiacich prvkov, ktoré Spojené kráľovstvo zamýšľa poskytnúť, je zlučiteľná s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) [ZFEÚ].

Poskytnutie štátnej pomoci sa v súlade s tým povoľuje.

8 Táto cena bude indexovaná na index spotrebiteľských cien a bude prehodnotená po 15 rokoch od dátumu spustenia prvého reaktora, ako aj po 25 rokoch od dátumu spustenia prvého reaktora, a to na základe známych skutočných nákladov a revidovaných predpokladaných budúcich nákladov.

9 V danom prípade ide o segment základného odberu elektriny.

10 To znamená dôvody, ktoré nesúvisia so zdravím, jadrovou bezpečnosťou, otázkami bezpečnosti, životným prostredím, jadrovou dopravou alebo jadrovými bezpečnostnými zárukami.

11 Štátna pomoc SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N) – Investičná zmluva (predchádzajúca rozdielovej zmluve) pre Hinkley Point C New Nuclear Power Station, Výzva na predloženie pripomienok v súlade s článkom 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 69, 2014 s 60) (ďalej len „rozhodnutie o začatí vyšetrovania“).

...“

IV. Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

15. Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 6. júla 2015 podala Rakúska republika žalobu o neplatnosť sporného rozhodnutia. Rozhodnutím predsedu komory z 18. decembra 2015 sa vyhovel návrhu Luxemburského veľkovojsvodstva na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu Rakúskej republiky. Rozhodnutiami predsedu komory z 9. decembra 2015, zo 6. januára 2016 a z 11. januára 2016 bol povolený vstup Českej republiky, Francúzskej republiky, Maďarska, Poľskej republiky, Rumunska, Slovenskej republiky a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska do konania ako vedľajších účastníkov konania na podporu návrhov Komisie.

16. Na podporu svojej žaloby na Všeobecnom súde Rakúska republika uviedla desať žalobných dôvodov.

17. Všeobecný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu v celom rozsahu. Uložil Rakúskej republike povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania Európskej komisie. Vedľajším účastníkom konania bola uložená povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania.

V. O odvolaní

A. Návrhy účastníkov konania a konanie na Súdnom dvore

18. Rakúska republika navrhuje, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu,
- vyhovel návrhu na zrušenie sporného rozhodnutia v celom rozsahu,
- uložil Európskej komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

19. Luxemburské veľkovojsvodstvo podporuje návrhy Rakúskej republiky.

20. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

- zamietol odvolanie,
- uložil Rakúskej republike povinnosť nahradiť trovy konania.

21. Česká republika a Slovenská republika v plnom rozsahu podporujú návrhy Komisie. Francúzska republika, Maďarsko, Poľsko a Spojené kráľovstvo podporujú návrhy Komisie na zamietnutie odvolania.

22. Písomné pripomienky k odvolaniu predložili všetci vedľajší účastníci konania, ktorí vstúpili do konania na prvom stupni, s výnimkou Rumunska. Zástupcovia Českej republiky, Francúzskej republiky, Maďarska, Rakúskej republiky a Spojeného kráľovstva, ako aj zástupcovia Komisie predniesli svoje ústne pripomienky pred Súdny dvorom na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 28. januára 2020.

B. Dôsledky vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ a Euratomu

23. Spojené kráľovstvo opustilo Európsku úniu 31. januára 2020 o polnoci (CET). Vzhľadom na to, že v tejto veci nejde o konanie vedené proti Spojenému kráľovstvu, táto skutočnosť ako taká nemá žiadny priamy vplyv na konanie. Možno však uviesť, že podľa článku 89 Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu¹² bude rozsudok Súdneho dvora právne záväzný pre Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve, ak bol vydaný pred koncom prechodného obdobia.

24. V každom prípade je zjavne prípustné, aby Rakúska republika navrhovala zrušenie napadnutého rozsudku.

C. Analýza odvolania

25. Toto odvolanie na Súdnom dvore je skoncentrované do piatich samostatných odvolacích dôvodov, ktoré však z veľkej časti preberajú jednotlivé žalobné dôvody predložené Všeobecnému súdu. Je však potrebné konštatovať, že niektoré žalobné dôvody smerujúce proti spornému rozhodnutiu, ktoré Rakúska republika uviedla na Všeobecnom súde, už ďalej nie sú predmetom konania.

26. Svojím prvým odvolacím dôvodom Rakúska republika tvrdí, že výstavba novej jadrovej elektrárne nepredstavuje legitímny cieľ v záujme Únie, ktorý by mohla sledovať štátna pomoc. Na tento účel spochybňuje bod 79 a nasl., ako aj body 97 a 517 napadnutého rozsudku. Svojím druhým odvolacím dôvodom Rakúska republika tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 105, 139, 140, 144, 151 a 240 napadnutého rozsudku konštatoval, že predmetné opatrenia sú zlučiteľné s článkom 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, a to z dôvodu, že nebola správne vymedzená dotknutá hospodárska činnosť a Všeobecný súd neuznal, že podmienkou zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom je zlyhanie trhu. Svojím tretím odvolacím dôvodom Rakúska republika spochybňuje posúdenie Všeobecného súdu uvedené v bodoch 405, 413, 470, 499, 506, 507 a 515 a nasl. napadnutého rozsudku v rozsahu, v akom Všeobecný súd považoval opatrenia pomoci za proporcionálne. Svojím štvrtým odvolacím dôvodom Rakúska republika tvrdí, že pomoc predstavuje prevádzkovú pomoc, ktorá je v rozpore s pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci, čím spochybňuje body 612 a 613 napadnutého rozsudku. Svojím piatym odvolacím dôvodom Rakúska republika jednak tvrdí, že sporné rozhodnutie dostatočne nevymedzilo prvky pomoci na to, aby bolo možné uplatniť test proporcionality, a jednak, že sporné rozhodnutie porušuje oznámenie o zárukách. V tejto súvislosti kritizuje body 251 a nasl., 279 a 361 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd zamietol uplatnenie usmernení a nariadení, ktoré nie sú priamo uplatniteľné na základe zásad rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie, ako aj body 309 a 338 napadnutého rozsudku, pokiaľ ide o uplatnenie oznámenia o zárukách.

27. Navrhujem zaoberať sa jednotlivými odvolacími dôvodmi postupne.

¹² Rozhodnutie Rady (EÚ) 2019/274 z 11. januára 2019 o podpise, v mene Európskej únie a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 471, 2019, s. 1) a rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/48 z 21. januára 2020, ktorým sa mení rozhodnutie (EÚ) 2019/274 o podpise, v mene Európskej únie a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 161, 2020, s. 1).

1. Prvý odvolací dôvod: Výstavba jadrovej elektrárne nepredstavuje legitímny cieľ v záujme Únie

a) Zhrnutie tvrdení Rakúskej republiky

28. Prvý odvolací dôvod obsahuje tri časti. Po prvé Rakúska republika tvrdí, že Všeobecný súd v bode 79 a nasl. napadnutého rozsudku nesprávne vychádzal z toho, že pri otázke, či je podpora jadrovej energie záujmom, ktorý môže sledovať štátna pomoc, je relevantným kritériom to, či sledovaný záujem predstavuje skôr „verejný záujem“, než to, či predstavuje „spoločný záujem“. Na základe tejto úvahy sa podľa nej Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom len preto, že slúži verejnému záujmu.

29. V rámci tohto posúdenia sa podľa Rakúskej republiky Všeobecný súd odchýlil od praxe Komisie, ako aj od ustálenej judikatúry, podľa ktorej každá štátna pomoc musí sledovať „spoločný záujem“ Únie. Rakúska republika dodáva, že spoločný záujem Únie predstavuje záujem, ktorý je spoločný pre všetky členské štáty.

30. V druhej časti svojho prvého odvolacieho dôvodu Rakúska republika tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil pochybenia, keď v bode 97 napadnutého rozsudku konštatoval, že na účely odôvodnenia štátnej pomoci pre investície v oblasti jadrovej energie sa možno odvolávať na článok 2 písm. c) Zmluvy o Euratome. Toto ustanovenie totiž podľa svojho znenia nezahŕňa vytváranie nových kapacít na výrobu jadrovej energie, ale smeruje len k tomu, že „uľahčuje investovanie a zabezpečuje... vytváranie základných zariadení potrebných pre rozvoj jadrovej energie v Spoločenstve“. Ani kapitola IV Zmluvy o Euratome („Investície“) podľa nej neuvádza štátnu pomoc ako opatrenie na dosiahnutie tohto cieľa.

31. V rámci tretej časti svojho prvého odvolacieho dôvodu Rakúska republika vytýka Všeobecnému súdu, že pri uplatnení článku 107 ZFEÚ vychádzal z článku 106a Zmluvy o Euratome, a to na základe toho, že Zmluva o Euratome neobsahuje žiadne pravidlá týkajúce sa štátnej pomoci. Keďže Všeobecný súd uplatnil na situáciu upravenú Zmluvou o Euratome článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, mal podľa nej tiež zohľadniť iné ustanovenia práva EÚ mimo Zmluvy o Euratome. Ide o ustanovenia týkajúce sa ochrany životného prostredia, ktorých súčasťou je ochrana zdravia, a to článok 37 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) a článok 11 ZFEÚ a konkrétnejšie o cieľ „v rámci vytvorenia a fungovania vnútorného trhu a so zreteľom na potrebu zachovávať a zlepšovať životné prostredie... presadzovať energetickú efektívnosť, úsporu a vývoj nových a obnoviteľných zdrojov energie“, ktorý osobitne medzi cieľmi politiky Únie v oblasti energetiky vyčleňuje článok 194 ods. 1 písm. c) ZFEÚ. Rakúska republika tiež zdôrazňuje skutočnosť, že Všeobecný súd nezohľadnil tieto ciele, čo je podľa nej v rozpore so zásadou obozretnosti, zásadou „znečisťovateľ platí“ a zásadou trvalej udržateľnosti. V tejto súvislosti Rakúska republika spochybňuje bod 516 napadnutého rozsudku.

b) Posúdenie

32. Môže byť užitočné zaoberať sa najprv predbežnou otázkou všeobecného vzťahu, ktorý existuje medzi Zmluvou o Euratome a ZFEÚ obsahujúcou ustanovenia týkajúce sa štátnej pomoci, o ktoré ide v tomto prípade, keďže táto otázka je relevantná pre viaceré tvrdenia uvádzané Rakúskou republikou. Tým sa zároveň budem sčasti zaoberať treťou časťou prvého odvolacieho dôvodu.

1) O vzťahu medzi Zmluvou o Euratome a ustanoveniami ZEÚ a ZFEÚ

33. Ako to práve navrhujem ilustrovať príkladmi, hoci Rakúska republika tvrdí, že inštalácia nových jadrových elektrární nepatrí do článku 2 písm. c) Zmluvy o Euratome, nezdá sa, že by naznačovala, že Zmluva o Euratome ako taká nemá v prejednávanej veci žiadnu úlohu. Tvrdí skôr to, že vzhľadom na to, že Zmluva o Euratome neupravuje štátnu pomoc v odvetví jadrovej energie, toto odvetvie by

nemalo byť podporované štátnou pomocou, pričom možno ešte presnejšie by bolo povedať, že takto nesmie byť podporované. Je preto potrebné podrobnejšie preskúmať vzťah medzi Zmluvou o Euratome a ZEÚ, ako aj ZFEÚ, a najmä rozsah a význam článku 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome a druhého pododseku článku 194 ods. 2 ZFEÚ.

34. Znenie článku 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome objasňuje, že Zmluva o Euratome je ako primárne právo rovnocenná so ZEÚ a ZFEÚ.¹³ Uvádza sa v ňom, že ustanovenia ZEÚ a ZFEÚ sa nemôžu uplatňovať v oblasti Zmluvy o Euratome, pokiaľ sa tieto ustanovenia odchyľujú od ustanovení Zmluvy o Euratome.¹⁴ Ako uviedol Všeobecný súd: „ustanovenia Zmluvy o Euratome teda predstavujú špeciálne pravidlá vo vzťahu k ustanoveniam [ZFEÚ], a preto sa od nich odchyľujú v prípade rozporu“¹⁵.

35. To znamená, že ak bola určitá otázka osobitne riešená ustanovením Zmluvy o Euratome, neexistuje priestor pre uplatňovanie ZEÚ alebo ZFEÚ v rozsahu, v akom stanovujú opak.

36. To, čo sa stane, ak niektorá otázka nie je v Zmluve o Euratome riešená, nie je pravdepodobne také jednoznačné. Ako uviedol generálny advokát Szpunar vo svojich návrhoch vo veci Kernkraftwerke Lippe-Ems¹⁶, existujú dve možnosti vnímania vzťahu medzi týmito Zmluvami. Jednu z nich predstavuje názor, že Zmluva o Euratome vyčerpávajúcim spôsobom rieši všetky otázky patriace do oblasti jadrovej energie, pričom neponecháva žiadny priestor pre uplatňovanie ZEÚ ani ZFEÚ. Druhým možným prístupom je, že ZEÚ a ZFEÚ sa uplatňujú vo všetkých oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo EÚ, ktoré nie sú riešené Zmluvou o Euratome.

37. Vzhľadom na to, že Zmluva o Euratome je len odvetvovou zmluvou na podporu výskumu, rozvoja a investícií do jadrového priemyslu,¹⁷ zatiaľ čo ZEÚ a ZFEÚ majú oveľa širšie ciele, ako aj vzhľadom na rozsiahle právomoci Únie v širokom rozsahu oblastí a sektorov, sa zdá byť vhodné uplatniť pravidlá ZFEÚ vždy, keď Zmluva o Euratome neobsahuje konkrétnejšie pravidlá. Bolo by napríklad zvláštne, ak by sa ustanovenia článku 157 ods. 1 ZFEÚ týkajúce sa rovnosti v odmeňovaní neuplatňovali na zamestnancov pracujúcich v odvetví jadrovej energie. Tento prístup sa v každom prípade odráža aj v judikatúre Súdneho dvora.¹⁸

38. Z toho podľa môjho názoru vyplýva, že ustanovenia Zmluvy o Euratome je potrebné považovať za *leges speciales* vo vzťahu k ustanoveniam ZFEÚ, ktoré nebránia uplatneniu ustanovení ZFEÚ, ak Zmluva o Euratome v danej oblasti neobsahuje žiadne osobitné alebo špecifické pravidlá. Akýkoľvek iný záver by totiž znamenal, že na výrobu jadrovej energie sa nebude vzťahovať žiadne zo všeobecných pravidiel upravujúcich vnútorný trh. V prejednávanej veci je zjavné, že Zmluva o Euratome neobsahuje osobitné pravidlá v oblasti štátnej pomoci. Z toho teda vyplýva, že na pomoc poskytovanú členskými štátmi v oblasti jadrovej energie sa uplatňujú ustanovenia článkov 107, 108 a 109 ZFEÚ.

13 Potvrdila to Lisabonská zmluva, ktorá Zmluvu o Euratome ponechala takmer nedotknutú; pozri odôvodnenia Protokolu č. 2 k Lisabonskej zmluve, ktorým sa mení a dopĺňa Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ C 306, 2007, s. 199). Potvrzuje to vyhlásenie č. 54 niektorých členských štátov, ktoré je pripojené k záverečnému aktu medzivládnej konferencie, ktorá prijala Lisabonskú zmluvu (Ú. v. EÚ C 83, 2010, s. 356).

14 Podľa článku 106a ods. 1 Zmluvy o Euratome sa niektoré inštitucionálne ustanovenia ZFEÚ priamo vzťahujú na Zmluvu o Euratome, zatiaľ čo v článku 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome sa objasňuje, že ustanovenia ZEÚ a ZFEÚ sa neodchyľujú od ustanovení Zmluvy o Euratome. Podobné ustanovenia existovali pred Lisabonskou zmluvou. Ekvivalent článku 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome bol obsiahnutý v Zmluve o ES, konkrétne v jej článku 305 ods. 2.

15 Bod 72 napadnutého rozsudku.

16 C-5/14, EU:C:2015:51, body 31 až 34.

17 Pozri preambulu a článok 2 Zmluvy o Euratome.

18 Pozri implicitne rozsudok z 29. júla 2019, Inter-Environnement Wallonie a Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen (C-411/17, EU:C:2019:622). Pozri tiež návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Inter-Environnement Wallonie a Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen (C-411/17, EU:C:2018:972, bod 42), ako aj rozsudky, na ktoré odkazuje Všeobecný súd v bode 73 napadnutého rozsudku, konkrétne rozsudky z 29. marca 1990, Grécko/Rada (C-62/88, EU:C:1990:153, bod 17), a z 12. apríla 2005, Komisia/Spojené kráľovstvo (C-61/03, EU:C:2005:210, bod 44), ako aj stanovisko 1/94 (Dohody pripojené k dohode o založení WTO) z 15. novembra 1994 (EU:C:1994:384, bod 24).

39. Zdá sa, že Rakúska republika to uznáva. Tvrdí však, že ak by sa pripustilo, že v oblasti jadrovej energie možno uplatniť pravidlá týkajúce sa štátnej pomoci, ktoré sledujú cieľ ZFEÚ dosiahnuť/zachovať neskreslenú hospodársku súťaž, potom musia byť zohľadnené aj iné ciele Zmluvy, ako je ochrana životného prostredia, zásada „znečisťovateľ platí“ a článok 37 Charty (týkajúci sa ochrany životného prostredia).

40. S týmto tvrdením však nemôžem súhlasiť. V skutočnosti niečo také v podstate zodpovedá konštatovaniu, že jadrová energia je sama osebe nezlučiteľná s cieľmi ZFEÚ v oblasti ochrany životného prostredia, a preto by nemala byť schválená žiadna štátna pomoc v akejkoľvek forme, týkajúca sa výstavby alebo prevádzky takýchto zariadení.

41. Je samozrejme pravda, že na politickej úrovni sa o prínosoch (alebo škodlivosti) jadrovej energie v mnohých členských štátoch intenzívne diskutuje, pričom ide o otázku, v súvislosti s ktorou v súčasnosti neexistuje skutočný konsenzus. Niektorí sa môžu domnievať, že nad výstavbou a vývojom akejkoľvek jadrovej elektrárne sa vznáša tieň Three Mile Island, Fukušimy a najmä Černobyľa, a že tieto skúsenosti postačujú na konštatovanie existencie vážneho nebezpečenstva pre životné prostredie, ktoré je jednoducho nemožné eliminovať. Iní sa zase môžu domnievať, že keďže jadrová energia poskytuje udržateľný nízkouhlíkový zdroj energie, musí byť súčasťou balíčka dodávok energie, ak sa má skončiť používanie fosílnych palív a majú sa dosiahnuť ciele klimateckej zmeny.

42. Súdny dvor samozrejme nemá ani právomoc a ani rovnako dôležitú demokratickú legitimitu na rozhodovanie o takýchto otázkach. Domnievam sa, že skôr postačuje povedať, že ak je rozvoj jadrovej energie, ako je vyjadrený v Zmluve o Euratome, jasne definovaným cieľom primárneho práva EÚ, tento cieľ nemôže byť v tejto súvislosti z právneho hľadiska podriadený iným cieľom ZFEÚ, ktoré by s ním prípadne mohli byť v konflikte. Okrem toho jasné znenie druhého pododseku článku 194 ods. 2 ZFEÚ zjavne uznáva právo každého členského štátu zvoliť si „medzi rôznymi zdrojmi energie“ a určiť, aká bude „všeobecná štruktúra jeho zásobovania“ energiou, pričom toto právo sa musí v prípade, že sa členský štát tak rozhodne, vzťahovať aj na rozvoj jadrovej energetiky a jadrových elektrární ako súčasti jeho zdrojov zásobovania energiou.

43. Akýkoľvek iný záver by mal za následok, že potrebný účinok článku 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome a článku 194 ods. 2 druhého pododseku ZFEÚ by sa stratil a bol by zbavený svojej podstaty.

2) O účinnosti prvého odvolacieho dôvodu

44. Ďalej je potrebné odpovedať na tvrdenie Komisie, podľa ktorého je prvý odvolací dôvod neúčinný. Na podporu tohto tvrdenia sa odvoláva na bod 85 napadnutého rozsudku a na skutočnosť, že Rakúska republika túto časť rozsudku nenapadla.¹⁹ Komisia tvrdí, že otázka, či má opatrenie pomoci slúžiť „spoločnému záujmu“ alebo „verejnému záujmu“, nie je relevantná, pretože Všeobecný súd v uvedenom bode uviedol, že pri uplatňovaní článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ je potrebné rozlišovať medzi cieľom sledovaným členským štátom a podmienkou, podľa ktorej štátna pomoc nesmie nepriaznivo ovplyvniť podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom. Na základe tohto bodu Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa nedomnieval, že na to, aby bola pomoc prípustná podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, musí sledovať verejný záujem. Preto ak Rakúska republika uvádza, že správnym kritériom by mal byť skôr „spoločný záujem“ než „verejný záujem“, Komisia tvrdí, že Všeobecný súd vo svojom rozsudku neuplatnil žiadne z týchto kritérií.

¹⁹ Vzhľadom na to, že Rakúska republika uviedla ako napádané body v odôvodnení rozhodnutia Všeobecného súdu bod 79 a nasl., zostáva do určitej miery nejasné, či bola táto časť rozsudku napadnutá alebo nie.

45. Pokiaľ ide o mňa, s týmto posúdením nesúhlasím. V bode 87 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol, že „nemožno z toho... vyvodiť, že *ciele verejného záujmu, ktoré môže sledovať členský štát*, sa obmedzujú na ciele, ktoré sú spoločné všetkým alebo väčšine členských štátov“²⁰. Z toho vyplýva, že sa zaoberá posúdením cieľa opatrenia pomoci, pričom také opatrenie podľa jeho názoru musí sledovať verejný záujem. Všeobecný súd by ani nemusel „re kvalifikovať“ pojem „spoločný záujem“ použitý vo svojom rozsudku vo veci Mediaset/Komisnia²¹, tak, aby znamenal „verejný záujem“ líšiaci sa od „súkromného záujmu“,²² ak by nepovažovala toto kritérium za relevantné.²³

46. Nemôžem súhlasiť ani s tvrdením Komisie, podľa ktorého Všeobecný súd nevychádzal zo samostatného kritéria spočívajúceho v tom, že predmetná pomoc musí slúžiť „verejnému záujmu“, keďže pomoc na podporu rozvoja „určitých hospodárskych činností“, čo predstavuje požiadavku priamo uvedenú v znení článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, sama osebe predstavuje tento „verejný záujem“, a nepochybne ani s tým, že pojmy „spoločný záujem“ a „verejný záujem“ sú synonymá. Aby som uviedol len tri príklady: po prvé v bode 48 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol, že „na to, aby pomoc mohla byť vyhlásená za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, musí sledovať rozvoj činnosti, ktorá predstavuje cieľ verejného záujmu...“²⁴. Po druhé v nasledujúcom bode Všeobecný súd považuje za potrebné preskúmať najprv *cieľ verejného záujmu*, na ktorý sa odvoláva Spojené kráľovstvo.

47. Po tretie vo svojom odkaze na rozsudok vo veci Mediaset/Komisnia²⁵ Všeobecný súd dal jasne najavo, že vychádza z tejto požiadavky, keď už pre nič iné, tak na to, aby vylúčil „súkromné záujmy“²⁶. Len v samotných bodoch 79 až 128 napadnutého rozsudku nazvaných „O tvrdeniach, ktoré majú spochybníť záver Komisie, podľa ktorého podpora jadrovej energie predstavuje cieľ ‚spoločného‘ záujmu“ bol pojem „cieľ verejného záujmu“ použitý 16-krát, a čo je zaujímavé, aj vtedy, keď sa odkazuje na sporné rozhodnutie, kde Komisia odkazuje na „cieľ spoločného záujmu“²⁷. V týchto odkazoch sa Všeobecný súd zaoberal otázkou, či podpora jadrovej energie sleduje cieľ verejného záujmu v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, a nie tým, či by mohlo ísť skôr o súkromný než verejný záujem. Hoci Komisia môže mať pravdu v tom, že článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ nestanovuje, že pomoc musí slúžiť verejnému záujmu na to, aby bola zlučiteľná s vnútorným trhom, toto tvrdenie Všeobecný súd v napadnutom rozsudku výslovne nepotvrdil.

48. Z toho vyplýva, že prvý odvolací dôvod sa mi na tomto základe nejaví ako neúčinný. Ide skôr o odvolací dôvod, ktorým sa musí Súdny dvor riadne zaoberať.

3) O pojme „verejný záujem“ alebo „spoločný záujem“ ako požiadavke podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ

49. Rakúska republika v podstate tvrdí, že na to, aby sa uplatnil článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, opatrenie pomoci musí sledovať „spoločný záujem“, pričom o takýto prípad ide len vtedy, ak tento záujem podporujú *všetky* členské štáty. Všeobecný súd zaujal v bode 79 a nasl. napadnutého rozsudku opačné stanovisko. Táto otázka obsahuje dva aspekty. Po prvé, či článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ

20 Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

21 Rozsudok z 15. júna 2010 (T-177/07, EU:T:2010:233, bod 125).

22 Bod 86 napadnutého rozsudku.

23 Na Všeobecnom súde sa Rakúska republika odvolávala na tento rozsudok na podporu tvrdenia, že opatrenie pomoci musí sledovať jasne definovaný cieľ spoločného záujmu.

24 Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

25 Rozsudok z 15. júna 2010 (T-177/07, EU:T:2010:233, bod 125).

26 Bod 86 napadnutého rozsudku.

27 Bod 108 napadnutého rozsudku, ktorý odkazuje na odôvodnenie 374 sporného rozhodnutia.

obsahuje dodatočnú požiadavku, ktorá nie je uvedená v jeho znení, a to, že pomoc musí sledovať „spoločný záujem“, a ak áno, čo predstavuje takýto „spoločný záujem“. Po druhé, ak je možné preukázať existenciu takejto dodatočnej požiadavky, vzniká ešte otázka, či sa tento „spoločný záujem“ musí preskúmať z hľadiska všetkých členských štátov.

50. V rámci posúdenia týchto otázok je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora disponuje Komisia pri preskúmaní zlučiteľnosti štátnej pomoci s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ širokou mierou voľnej úvahy. Každý výkon takejto voľnej úvahy, ktorý zahŕňa posúdenia ekonomickej a sociálnej povahy, sa musí nevyhnutne uskutočniť v kontexte Spoločenstva.²⁸ Súdne preskúmanie výkonu tejto voľnej úvahy sa v dôsledku toho obmedzuje na preskúmanie dodržiavania procesných pravidiel a pravidiel odôvodnenia, ako aj na preskúmanie vecnej správnosti zistených skutočností a neexistencie právneho omylu, zjavne nesprávneho posúdenia skutočností alebo zneužitia právomoci.²⁹

51. Pokiaľ ide o túto širokú mieru voľnej úvahy, chcel by som sa najprv zaoberať tvrdením Rakúskej republiky, podľa ktorého sa Všeobecný súd tým, že vyžadoval len to, aby opatrenie podporované štátnou pomocou prispievalo k „verejnému záujmu“ a nie k „spoločnému záujmu“, odchýlil jednak od praxe Komisie, a jednak aj od väčšiny judikatúry. Na podporu prvého tvrdenia Rakúska republika uvádza viacero dokumentov „soft law“, z ktorých žiadny sa však na tento prípad nevzťahuje.³⁰ Ďalej odkazuje aj na sporné rozhodnutie, ktoré sa vo svojej kapitole 9.2 nepochybne zaoberá otázkou, či pomoc sleduje „cieľ spoločného záujmu“³¹. Na podporu druhého tvrdenia Rakúska republika cituje rozsudky Súdneho dvora vo veciach Philip Morris Holland/Komisia³², Deufil/Komisia³³ a Španielsko/Komisia³⁴.

52. Keďže Komisia nemá žiadnu právomoc prijímať právne predpisy v oblasti štátnej pomoci, zjavne z toho vyplýva, že akékoľvek oznámenia, usmernenia alebo rámce nemôžu byť samé osebe záväzné. Ak by boli oznámenia a usmernenia, na ktoré sa odvoláva Rakúska republika, uplatniteľné na okolnosti prejednávanej veci, mohli by skutočne obmedziť výkon diskrečnej právomoci Komisie.³⁵ Aj v takom prípade je však Komisia viazaná iba do tej miery, v akej sa tieto texty neodchyľujú od riadneho uplatňovania pravidiel ZFEÚ, pretože usmernenia a oznámenia pochádzajúce od Komisie sa zjavne nemôžu odchýliť od týchto ustanovení Zmluvy.³⁶

28 Rozsudky zo 17. septembra 1980, Philip Morris Holland/Komisia (730/79, EU:C:1980:209, bod 24), a z 24. februára 1987, Deufil/Komisia (310/85, EU:C:1987:96, bod 18).

29 Rozsudky z 26. septembra 2002, Španielsko/Komisia (C-351/98, EU:C:2002:530, bod 74), a z 11. septembra 2008, Nemecko a i./Kronofrance (C-75/05 P a C-80/05 P, EU:C:2008:482, bod 59).

30 Rakúska republika odkazuje na zásady uvádzané pri posúdení štátnej pomoci obsiahnuté v kapitole 3 Oznámenia Komisie – Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (Ú. v. EÚ C 198, 2014, s. 1), bod 35; v kapitole 3.1 Oznámenia Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ C 200, 2014, s. 1), v bode 26 a nasl. a v bode 33 Oznámenia Komisie – Usmernenia EÚ pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí (Ú. v. EÚ C 25, 2013, s. 1); ako aj v bode 26 Usmernení o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ C 209, 2013, s. 1), z ktorých všetky uvádzajú ako kritérium posúdenia prispievajúce k „cieľu spoločného záujmu“.

31 Odôvodnenia 366 až 374 sporného rozhodnutia. Rozhodnutie o začatí vyšetrovania (Ú. v. EÚ C 69, 2014, s. 60, body 237 až 267) obsahovalo v tejto súvislosti ešte viac podrobností.

32 Rozsudok zo 17. septembra 1980 (730/79, EU:C:1980:209, bod 26).

33 Rozsudok z 24. februára 1987 (310/85, EU:C:1987:96, bod 18).

34 Rozsudok z 19. septembra 2002 (C-113/00, EU:C:2002:507, bod 67).

35 Rozsudok z 11. septembra 2008, Nemecko a i./Kronofrance (C-75/05 P a C-80/05 P, EU:C:2008:482, bod 60 a citovaná judikatúra). Pozri tiež rozsudky z 30. septembra 2003, Freistaat Sachsen a i./Komisia (C-57/00 P a C-61/00 P, EU:C:2003:510, bod 53), ako aj z 21. júla 2011, Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt/Komisia (C-459/10 P, neuvverejnený, EU:C:2011:515, bod 38).

36 Rozsudky z 11. septembra 2008, Nemecko a i./Kronofrance (C-75/05 P a C-80/05 P, EU:C:2008:482, bod 65), ako aj z 21. júla 2011, Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt/Komisia (C-459/10 P, neuvverejnený, EU:C:2011:515, bod 38), v ktorých Súdny dvor jasne spresňuje, že platnosť napadnutého rozhodnutia je potrebné preskúmať len v rámci výnimky stanovenej Zmluvou [v prejednávanej veci v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ], a nie s ohľadom na údajnú skoršiu prax.

53. To znamená, že ani koherentné stanovisko Komisie k otázke, čo predstavuje cieľ „spoločného záujmu“, nemôže brániť Všeobecnému súdu (alebo prípadne Súdnu dvoru), aby rozhodol, že to nepredstavuje nevyhnutnú požiadavku pre uplatnenie článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Pokiaľ ide o judikatúru citovanú Rakúskou republikou, navrhujem preskúmať otázku, či akákoľvek požiadavka, podľa ktorej pomoc musí sledovať cieľ „spoločného záujmu“, predstavuje odklon od skoršej judikatúry, spoločne s otázkou, či na to, aby bolo možné kvalifikovať záujem ako „spoločný záujem“, sa na tom musia kedykoľvek zhodnúť všetky členské štáty.³⁷

54. Pokiaľ ide o správne uplatnenie článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, toto ustanovenie uvádza, že za zlučiteľnú so spoločným trhom *možno* považovať štátnu pomoc, ak i) podporuje rozvoj určitých hospodárskych činností a ii) neovplyvňuje nepriaznivo podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom. Samotné znenie článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ neuvádza žiadne dodatočné požiadavky, ktoré musia tieto „hospodárske činnosti“ spĺňať. Uvedené ustanovenie sa zjavne líši od článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, keďže toto posledné uvedené ustanovenie jasne kvalifikuje štátnu pomoc ako takú, ktorá musí byť zameraná na „podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu“³⁸.

55. Bez ohľadu na to Všeobecný súd vo viacerých prípadoch, na ktoré sa odvoláva Rakúska republika, rozhodol, že „na to, aby bola pomoc zlučiteľná so spoločným trhom v zmysle článku [107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ], musí sledovať cieľ spoločného záujmu a byť preň potrebná a primeraná k nemu“³⁹. Pokiaľ ide o Komisiu, tá vo svojom rozhodnutí o začatí vyšetrovania venovala 31 bodov úvahám o otázke, či pomoc sleduje spoločný cieľ, pričom v spornom rozhodnutí sa danej otázke venovala časť 9.2, ktorá končila konštatovaním, že „opatrenia pomoci zamerané na podporovanie jadrovej energie sledujú cieľ spoločného záujmu...“⁴⁰.

56. Článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ sa nachádza v Hlave VII kapitole 1 Zmluvy, nazvanej „Pravidlá hospodárskej súťaže“. Ako súčasť kapitoly o hospodárskej súťaži je cieľom tohto ustanovenia predísť narušeniu hospodárskej súťaže a negatívnym účinkom na obchod. Umiestnenie tohto článku v Zmluve nesmeruje k tomu, aby sa Komisii zverili dodatočné právomoci napríklad prostredníctvom kvázi-auditovej právomoci zameranej na zabezpečenie vynakladania verejných prostriedkov členskými štátmi účinným a nákladovo efektívnym spôsobom.

57. Z toho teda vyplýva, že neexistuje žiadna požiadavka v tom zmysle, aby pomoc spĺňala akékoľvek ciele nad rámec cieľov výslovne stanovených v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Podľa znenia a umiestnenia tohto ustanovenia v ZFEÚ na to, aby bola pomoc takéhoto typu zlučiteľná so Zmluvou, nemusí sledovať ani „cieľ spoločného záujmu“, ani „cieľ verejného záujmu“. Musí ísť iba o „pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností“ a musí byť zabezpečené, že „nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom“. Tvrdenie Rakúskej republiky, podľa ktorého sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že pomoc musí slúžiť len „verejnému“ záujmu, a nie „spoločnému“ záujmu, nemôže ako také uspieť, keďže podľa môjho názoru a na rozdiel od toho, čo uviedol Všeobecný súd v napadnutom rozsudku, žiadne z týchto dvoch kritérií nemusí byť splnené.

37 Bod 65 a nasl. nižšie.

38 Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

39 Rozsudok z 15. júna 2010, Mediaset/Komisia (T-177/07, EU:T:2010:233, bod 125), kurzívou zvýraznil generálny advokát. V rozsudkoch zo 14. januára 2009, Kronopoly/Komisia (T-162/06, EU:T:2009:2, bod 74), a z 11. decembra 2014, Rakúsko/Komisia (T-251/11, EU:T:2014:1060, bod 208), citovaných Rakúskou republikou, tak Súd prvého stupňa, ako aj Všeobecný súd potvrdili rozhodnutia Komisie, v ktorých sa posudzovalo, či pomoc má cieľ spoločného záujmu alebo prispieva k cieľu spoločného záujmu bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o otázke, či pomoc v prejednávanej veci sama osebe slúži spoločnému záujmu.

40 Odôvodnenia 237 až 267.

58. Na tomto mieste je možno potrebné len dodať, že tvrdenia Všeobecného súdu v línii judikatúry vyplývajúcej z vecí, ako je *Mediaset/Komisía*⁴¹, podľa ktorých každá pomoc schválená na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ musí sledovať cieľ „spoločného záujmu“, nie sú, pri všetkej úcte, z právneho hľadiska správne. Ako som práve uviedol, samotné znenie článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ takúto požiadavku neobsahuje, hoci v prípade článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ ju možno nájsť („pomoc na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu“).

59. Naopak, to, čo článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ vyžaduje, je, aby išlo o „pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí“. Je pravda, že v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ sa uvádza aj výraz „spoločný záujem“. Uvedené ustanovenie obsahuje aj negatívnu podmienku, a to že táto podpora „nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom“. Pojem „spoločný záujem“ sa tam nachádza v úplne odlišnom kontexte. Účelom tejto negatívnej podmienky je zaviesť do režimu schvaľovania štátnej pomoci požiadavky, ako je proporcionalita a potreba pomoci, pričom zo znenia a štruktúry celého odseku je zrejmé, že to *neznamená*, že na účely článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ musí *samotná* štátna pomoc slúžiť spoločnému záujmu. Ak by to bolo úmyslom tvorcov článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, mohli to jednoducho vyjadriť, rovnako ako to spravili v prípade článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ.

60. Ak by Súdny dvor nesúhlasil so záverom, že článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ neobsahuje žiadnu takúto dodatočnú požiadavku, myslím si, že je v každom prípade jasné, že akákoľvek prípadná požiadavka, aby štátna pomoc pre projekt Hinkley Point C skutočne sledovala cieľ „spoločného záujmu“, bola v skutočnosti dodržaná. To platí bez ohľadu na to, či sa toto kritérium bude vykladať v tom zmysle, že musí ísť o cieľ, ktorý sledujú všetky členské štáty.

61. V tejto súvislosti je najprv potrebné pripomenúť, že všetky členské štáty Európskej únie tiež prijali Zmluvu o Euratome a sú viazané jej ustanoveniami. Hoci sa členské štáty v súčasnosti nemusia zhodnúť na téme jadrovej energie a presne z tohto dôvodu sa mohlo ukázať ako nemožné začleniť Euratom do EÚ,⁴² nič to nemení na skutočnosti, že Zmluva o Euratome je takmer nezmenená od nadobudnutia jej platnosti, zatiaľ čo Zmluvy upravujúce Európske spoločenstvo a Európsku úniu, samozrejme, prešli podstatnými zmenami.

62. Ako som už uviedol na inom mieste v týchto návrhoch⁴³, rozvoj jadrových elektrární – tak dnes, ako aj v čase, keď bola po prvýkrát vyhlásená Zmluva o Euratome – predstavuje ústredný cieľ Zmluvy o Euratome, ktorá, samozrejme, je stále súčasťou primárneho práva Únie. Z toho vyplýva, že cieľ jasne uvedený v Zmluve, bez ohľadu na to, o ktorú zo zakladajúcich Zmlúv ide, musí byť takmer zo svojej podstaty spôsobilý predstavovať cieľ spoločného záujmu na účely uplatnenia pravidiel štátnej pomoci.

63. V tejto súvislosti nechcem opomenúť tvrdenie Rakúskej republiky, že ak by si bola vedomá, že súčasný rozvoj jadrových elektrární by mohol byť podporovaný prostredníctvom štátnej pomoci, nikdy by nepristúpila k Zmluve o Euratome. Toto tvrdenie je však pri všetkej úcte dosť nerealistické, pretože v každom prípade je ťažké vykladať či už článok 1 alebo článok 2 písm. c) Zmluvy o Euratome (ustanovenia, ktorým sa tu budem podrobnejšie venovať) v spojení s článkom 106a ods. 3 rovnakej Zmluvy tak, že by znamenali niečo iné.

41 Rozsudok z 15. júna 2010 (T-177/07, EU:T:2010:233).

42 Pozri KAHL, W.: Die Kompetenzen der EU in der Energiepolitik nach Lissabon. In: N. 5, *Europarecht*, 2009, 601-621. Kahl poukazuje na to, že už zasadnutie Európskej rady v Laekene v roku 2001 rozhodlo proti integrácii Euratomu do EÚ z dôvodu očakávaných politických rozdielov. To viedlo k zahrnutiu iba jedného odseku do oddielu „Rôzne ustanovenia“ v záveroch zo zasadnutia Európskej rady, ktoré sa konalo 14. a 15. decembra 2001 v Laekene (CONV 621/03, s. 1), a to odseku, v ktorom sa spomína dôležitosť bezpečnosti v jadrovom sektore. Pozri tiež oddiel III odsek 11 záverov predsedníctva Európskej rady v Bruseli z 8. – 9. marca 2007 (7224/1/07 REV 1), ktorý potvrdzuje protichodnosť názorov.

43 Bod 42.

64. Je samozrejme pravda, že žiadny členský štát nie je povinný ani umožniť prevádzku jadrových elektrární, ani poskytovať im finančnú podporu, ak už existujú na jeho vlastnom území. O takúto otázku však v tomto prípade nejde. Ak členský štát prostredníctvom výstavby jadrových elektrární prijme opatrenia pre „vznik a rast jadrových priemyslov“, ⁴⁴ koná tak v súlade s výslovným ustanovením (článok 1 v spojení s článkom 192 Zmluvy o Euratome) primárneho práva Únie, ktoré ako možno opätovne pripomenúť, takmer z definície predstavuje otázku „spoločného záujmu“ na účely pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci. Rakúska republika však tvrdí, že judikatúra týkajúca sa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ spočíva na spoločnom, kolektívnom záujme či už členských štátov alebo Únie, ktorý podľa nej nevyhnutne chýba z dôvodu ňou samou vznášaných námietok proti súčasnému rozvoju jadrovej energie. Na tento účel sa odvoláva na tri rozsudky Súdneho dvora, ktoré podľa nej potvrdzujú toto stanovisko. Keďže Rakúska republika sa odvoláva na tie isté časti tých istých rozhodnutí pri svojom tvrdení, že ak by Súdny dvor neuplatnil kritérium, podľa ktorého pomoc musí slúžiť spoločnému záujmu, odchýlil by sa tým od skoršej judikatúry, budem sa zároveň zaoberať aj touto otázkou.

65. Pokiaľ ide o prvé z týchto rozhodnutí, rozsudok vo veci Philip Morris Holland/Komisia ⁴⁵, Rakúska republika uvádza túto pasáž (body 24 až 26 uvedeného rozsudku):

„Je potrebné pripomenúť, že Komisia disponuje diskrečnou právomocou, ktorej výkon zahŕňa posúdenia hospodárskeho a sociálneho charakteru, ktoré musia byť vykonané v kontexte Spoločenstva.

...

... Posúdenie Komisie je prevažne založené na konštatovaní, že plánované zvýšenie výroby cigariet by bolo vyvážené do iných členských štátov..., čo neumožňuje dospieť k záveru, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.“

66. Uvedená pasáž sa týka uplatnenia negatívnej podmienky článku 92 ods. 3 písm. c) EHS [teraz článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ]. Nastolená otázka sa týka toho, či daná pomoc neovplyvňuje podmienky obchodu v neprijateľnom rozsahu, a v tomto kontexte je prirodzene potrebné preskúmať vplyv na jednotný trh ako celok. Otázka, ktorú má Súdny dvor preskúmať v prejednávanej veci, teda či je nevyhnutné, aby pomoc sledovala určitý cieľ spoločného záujmu, však prirodzene predchádza takejto osobitnej otázke. Aj keby sme vychádzali z odlišného predpokladu, v rámci určenia otázky spoločného záujmu nič v danom rozsudku nenaznačuje, že je potrebné skúmať ciele individuálnej politiky každého členského štátu.

67. To isté možno konštatovať, pokiaľ ide o druhé rozhodnutie, na ktoré Rakúska republika na tento účel odkazuje, a to rozsudok vo veci Deufil/Komisia ⁴⁶. Komisia v uvedenom prípade zamietla návrh regionálnej pomoci na podporu rozvoja osobitného hospodárskeho odvetvia v Nemecku. Súdny dvor najprv pripomenul (v bode 18 uvedeného rozsudku) tvrdenie uvedené v bode 24 rozsudku vo veci Philip Morris Holland/Komisia. ⁴⁷ Súdny dvor ďalej uviedol:

„Komisia v žiadnom prípade neprekročila hranice svojej voľnej úvahy, keď dospela k záveru, že poskytnutie investičnej pomoci, ktorá zvyšuje výrobné kapacity v sektore, ktorý je už vo veľkej miere prebytočný, je v rozpore so spoločným záujmom...“ ⁴⁸

44 Pozri článok 1 Zmluvy o Euratome.

45 Rozsudok zo 17. septembra 1980 (730/79, EU:C:1980:209).

46 Rozsudok z 24. februára 1987 (310/85, EU:C:1987:96).

47 Rozsudok zo 17. septembra 1980 (730/79, EU:C:1980:209).

48 Rozsudok z 24. februára 1987, Deufil/Komisia (310/85, EU:C:1987:96, bod 18).

68. Tieto pasáže však nepredstavujú žiadnu odchýlku v tom zmysle, že zopakovanie formulácie použitej v rozsudku Philip Morris Holland/Komisia⁴⁹ sa opäť týka uplatnenia negatívnej podmienky článku 92 ods. 3 písm. c) EHS [teraz článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ], čo predstavuje odlišnú otázku od otázky „spoločného záujmu“ predstavujúcej pozitívnu podmienku týkajúcu sa toho, či pomoc sleduje cieľ spoločného záujmu. Hoci je pravda, že Súdny dvor potvrdil, že pomoc „je v rozpore so spoločným záujmom“, je to potrebné vnímať v osobitnom kontexte iného výslovného kritéria uvedeného v článku 92 ods. 3 písm. c) EHS [teraz článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ]. Inými slovami, navrhovaná štátna pomoc už neobstála v relevantnom teste, pretože nemožno tvrdiť, že pomoc v odvetví, v ktorom už existuje nadprodukcía, „pomáha rozvoju určitej hospodárskej oblasti“. V každom prípade nič v tejto pasáži nenaznačuje, že spoločný záujem musia zdieľať všetky ostatné členské štáty.

69. Tretie rozhodnutie, rozsudok vo veci Španielske kráľovstvo/Komisia⁵⁰, sa týkalo španielskej schémy pomoci v prospech poľnohospodárov v autonómnom spoločenstve Extremadura. Rakúska republika sa osobitne odvoláva na bod 67 tohto rozsudku, ktorý opäť preberá bod 24 rozsudku vo veci Philip Morris Holland/Komisia.⁵¹ Relevantná časť rozsudku vo veci Španielsko/Komisia⁵² znie takto:

„Rozdiel v znení článku 87 ods. 3 písm. a) ES a článku 87 ods. 3 písm. c) ES však nemôže viesť k záveru, že Komisia by pri uplatňovaní článku 87 ods. 3 písm. a) nemala brať do úvahy záujmy Spoločenstva, pričom sa musí obmedziť na overenie špecifického regionálneho dopadu príslušných opatrení bez toho, aby posúdila ich vplyv na relevantný trh alebo trhy v celom Spoločenstve. V takých prípadoch je Komisia nielen povinná preveriť, či sa dané opatrenia sa môžu účinne spolupodieľať na ekonomickom rozvoji predmetných regiónov, ale je tiež povinná posúdiť vplyv tejto pomoci na obchodovanie medzi členskými štátmi a predovšetkým dôsledky opatrení pre dané odvetvie, ktoré môžu vzniknúť na úrovni Spoločenstva. Ako už Súdny dvor rozhodol, článok 87 ods. 3 ES zveruje Komisii diskrečnú právomoc, ktorej výkon zahŕňa posúdenia ekonomickej a sociálnej povahy, ktoré musia byť vykonané v kontexte Spoločenstva“.

70. Je však zrejmé, že táto pasáž sa opäť týka úplne odlišnej otázky, ktorá vzniká na základe negatívnej podmienky uvedenej v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ [predtým článok 87 ods. 3 písm. c) ES], a to neexistencie vplyvu predmetnej pomoci na relevantný trh alebo trhy v Spoločenstve (v súčasnosti v Únii) ako celku, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom. To však nemá nijaký vplyv na otázku, či pomoc musí zodpovedať cieľu spoločného záujmu, alebo či ju musia podporovať všetky členské štáty skôr, než ju možno kvalifikovať ako cieľ spoločného záujmu.

71. Z toho vyplýva, že ani jeden z týchto troch rozsudkov nie je smerodajný pre tvrdenie Rakúskej republiky, že podľa 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ je nevyhnutné, aby pomoc sledovala cieľ spoločného záujmu. Nespresňujú ani, že spoločný záujem je záujmom, s ktorým sa stotožňujú všetky členské štáty.

72. Je tiež potrebné mať na mysli, že všetky členské štáty podpísali Zmluvu o Euratome, ratifikovali ju a pristúpili k nej. Z toho vyplýva, že v prípade všetkých členských štátov platí *ipso iure*, že udelili svoj všeobecný súhlas s rozvojom nových jadrových elektrární. Iste, existujú také členské štáty, ako je Rakúska republika, ktoré rozhodli, že nebudú podporovať, ba ani povoľovať rozvoj nových jadrových elektrární na svojom vlastnom území. Prijatím cieľov uvedenej Zmluvy však vyslovili svoje bezvýhradné uznanie aspoň v prípade práva iných členských štátov rozvíjať jadrové elektrárne *na svojich vlastných územiach*, ak sa tak rozhodnú.

49 Rozsudok zo 17. septembra 1980 (730/79, EU:C:1980:209, bod 24).

50 Rozsudok z 19. septembra 2002 (C-113/00, EU:C:2002:507).

51 Rozsudok zo 17. septembra 1980 (730/79, EU:C:1980:209).

52 Rozsudok z 19. septembra 2002, (C-113/00, EU:C:2002:507, bod 67).

73. Z toho teda v každom prípade vyplýva, že rozvoj jadrových elektrární predstavuje cieľ spoločného záujmu v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, s ktorým všetky členské štáty určitým spôsobom súhlasili, hoci len z dôvodu ich prijatia Zmluvy o Euratome. Preto sa Všeobecný súd nedopustil žiadneho nesprávneho právneho posúdenia ani za predpokladu, že by sa (na rozdiel od toho, o čom som ja sám presvedčený) článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ mohol uplatniť len vtedy, ak štátna pomoc sleduje cieľ spoločného záujmu. Ešte dodávam – čo i len pre úplnosť – že rozvoj jadrových elektrární predstavuje tiež cieľ verejného záujmu, stojaci v protiklade k cieľu súkromného záujmu.

c) Výstavba jadrových elektrární nie je takou podporou jadrovej energie, na ktorú sa vzťahuje Zmluva o Euratome

74. Rakúska republika ďalej spochybňuje konštatovanie Všeobecného súdu v bode 97 napadnutého rozsudku, podľa ktorého bolo Spojené kráľovstvo vzhľadom na článok 1 ods. 2 a článok 2 písm. c) Zmluvy o Euratome oprávnené vytvoriť stimuly na vytváranie nových kapacít pre výrobu jadrovej energie. Rakúska republika naopak tvrdí, pričom sa opiera o znenie článku 2 písm. c) Zmluvy o Euratome, že táto Zmluva sa nevzťahuje na podporu výstavby ďalších jadrových elektrární, ani na nahradenie existujúcich jadrových elektrární modernejšími, už vyvinutými technológiami. V tejto súvislosti je možné najprv poznamenať, že článok 1 Zmluvy o Euratome stanovuje, že kľúčovým cieľom Zmluvy je vytváranie „predpokladov potrebných pre urýchlený vznik a rast jadrových priemyslov“. Podľa článku 2 písm. c) Zmluvy o Euratome „za účelom plnenia svojho poslania“ Euratom „uľahčuje investovanie a zabezpečuje, najmä podporovaním podnikových podnetov, vytváranie základných zariadení potrebných pre rozvoj jadrovej energie v Spoločenstve“. Okrem toho aj články 40 a 41 Zmluvy o Euratome v spojení s bodom č. 11 prílohy II uvedenej Zmluvy zdôrazňujú skutočnosť, že táto Zmluva sa vzťahuje aj na investície do jadrových reaktorov. Napokon podľa článku 192 Zmluvy o Euratome členské štáty napomáhajú plneniu poslania Spoločenstva.

75. V súvislosti s týmito všeobecnými ustanoveniami možno najskôr uviesť, že nevyhnutne predpokladajú existenciu jadrových elektrární prinajmenšom v niektorých členských štátoch, keďže bez jadrových elektrární nemôže existovať jadrová energia, a v prípade neexistencie jadrovej energie by bolo málo užitočné mať vytvorený či už Euratom, alebo na tento účel Zmluvu o Euratome.

76. V druhom rade bolo zjavne úmyslom členských štátov, aby bola Zmluva o Euratome funkčným dokumentom schopným organického rozvoja a prispôsobenia aktuálnym okolnostiam, samozrejme, v daných rámcoch tejto zmluvy. To podľa mňa samo osebe postačuje na vyvrátenie tvrdenia Rakúskej republiky, podľa ktorého sa tieto ustanovenia Zmluvy o Euratome netýkajú ani výstavby ďalších jadrových elektrární, ani nahradenia a modernizácie zastarávajúcich elektrární modernejšími, už vyvinutými technológiami.

77. Ak by uvedené tvrdenie bolo správne, znamenalo by to napríklad, že Zmluva o Euratome by sa uplatňovala iba počas prvej fázy výstavby jadrových elektrární v priebehu 60. a 70. rokov 20. storočia. Vyplývalo by z toho tiež, že Zmluva o Euratome by sa neuplatňovala na súčasné okolnosti, za ktorých sa má táto prvá vlna jadrových elektrární demontovať, modernizovať a nahradiť. Tvorcovia Zmluvy o Euratome pritom zjavne zamýšľali, aby sa uplatňovala na neurčito. Nič totiž nenasvedčuje tomu, že by sa predpokladalo, že má iba konečný dosah, ktorý sa v podstate obmedzuje na prvú vlnu výstavby jadrových elektrární.

78. V treťom rade toto tvrdenie Rakúskej republiky v každom prípade nie je podložené skutočným znením samotnej Zmluvy o Euratome. Článok 1 totiž v každom prípade uvádza, že jedným z cieľov Zmluvy je vytvoriť potrebné predpoklady „pre urýchlený vznik a rast jadrových priemyslov“. V rovnakej línii článok 2 písm. c) uvedenej Zmluvy uvádza, že jednou z úloh Euratomu je zabezpečiť „najmä podporovaním podnikových podnetov, vytváranie základných zariadení potrebných pre rozvoj jadrovej energie v Spoločenstve“. Tieto ustanovenia celkom zjavne počítajú s rastom a rozvojom

jadrového priemyslu, a to, ako jasne vyplýva z článku 2 písm. c), vrátane zapojenia súkromných podnikov na tento účel. Opačné tvrdenie Rakúskej republiky uvedené na pojednávaní 28. januára 2020, podľa ktorého článok 2 písm. c) Zmluvy o Euratome vôbec neobsahuje tento význam, ale namiesto toho sa týka možného vývoja nových technológií, je, pri všetkej úcte, úplne nerealistické.

79. Napokon je v tomto kontexte ešte potrebné pripomenúť článok 194 ods. 2 ZFEÚ. Toto ustanovenie je samozrejme potrebné vykladať v spojení so Zmluvou o Euratome. Ako som už uviedol, článok 194 ods. 2 druhý pododsek ZFEÚ stanovuje, že všeobecnou právomocou Únie v oblasti energetiky nebude dotknuté právo členského štátu „určiť podmienky pre využívanie svojich energetických zdrojov, jeho voľba medzi rôznymi zdrojmi energie a všeobecná štruktúra jeho zásobovania“.

80. Z tohto ustanovenia jednoznačne vyplýva, že zásadné právo každého členského štátu zvoliť si svoj vlastný energetický balíček – či už pôjde o fosílna palivá, obnoviteľné zdroje, ako je solárna a veterná energia, alebo, ako v tomto prípade, jadrovú energiu – je v plnom rozsahu a na akékoľvek účely nedotknuté. Ako tvrdí Spojené kráľovstvo vo svojich pripomienkach, tento členský štát sa rozhodol podporiť jadrovú energiu ako „spoľahlivý a nízkouhlíkový prvok v rámci svojho širšieho energetického balíčka“.

81. Všetko, čo bolo uvedené, podporuje záver, že ciele a právomoci podľa Zmluvy o Euratome možno oprávnené vykladať tak, že sa vzťahujú na výstavbu moderných jadrových elektrární členskými štátmi, a nielen na tie jadrové elektrárne, ktoré boli zamýšľané alebo plánované v čase, keď bola vyhlásená Zmluva o Euratome. Všeobecný postoj a prístup Všeobecného súdu v napadnutom rozsudku je plne v súlade s týmto výkladom týchto ustanovení.

d) Všeobecný súd mal pri posudzovaní otázky, či opatrenia pomoci podporujú cieľ spoločného záujmu, zohľadniť aj iné ciele ZFEÚ

82. V bode 517 napadnutého rozsudku, spochybňovanom Rakúskou republikou, Všeobecný súd rozhodol, že nezávisle od otázky, či Komisia musí zohľadniť zásadu ochrany životného prostredia, zásadu obozretnosti, zásadu „znečisťovateľ platí“ a zásadu trvalej udržateľnosti, bolo by v rozpore s článkom 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome vykladať tieto zásady tak, že bránia poskytnutiu štátnej pomoci na výstavbu alebo prevádzku jadrovej elektrárne.

83. Rakúska republika naopak tvrdí, že ak sa – napriek článku 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome – na jadrovú energiu uplatní článok 107 ZFEÚ, musia sa uplatniť aj iné zásady práva Únie, ako sú požiadavky ochrany životného prostredia podľa článku 37 Charty a článku 11 ZFEÚ, ktoré zahŕňajú aj ochranu zdravia. Okrem toho Rakúska republika tvrdí, že článok 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome by nemal slúžiť na odôvodnenie štátnej pomoci, keďže toto ustanovenie rieši hlavne konflikty týkajúce sa právneho základu legislatívneho procesu, pričom takýto konflikt v prejednávanej veci neexistuje. Na tieto tvrdenia je potrebné odpovedať nasledujúcim spôsobom.

84. V prvom rade, na rozdiel od toho, čo platí v oblasti štátnej pomoci, Zmluva o Euratome sa zaoberá otázkami životného prostredia v kapitole 3 hlavy II s názvom „Ochrana zdravia“.⁵³ V zmysle článku 106 ods. 3 Zmluvy o Euratome majú tieto ustanovenia prednosť, pričom neponechávajú žiadny priestor pre uplatnenie iných zásad práva EÚ v uvedenej oblasti.⁵⁴

85. V druhom rade okolnosť, že ustanovenie mohlo byť koncipované hlavne na riešenie konfliktov týkajúcich sa právneho základu opatrení, nevyklucuje jeho uplatnenie na iné otázky. To platí o to viac, že ani znenie článku 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome, ani kontext, do ktorého patrí – bolo presunuté z časti 6 Zmluvy ES venovanej všeobecným a záverečným ustanoveniam do kapitoly Zmluvy o Euratome nazvanej „Uplatňovanie niektorých ustanovení Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie“ – nepotvrdzujú takéto obmedzenie pri jej uplatňovaní.

86. V treťom rade článok 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome nie je jediným ustanovením, ktoré je potrebné zohľadniť vo vzťahu k zásobovaniu členských štátov energiou. Ak by sa Komisii priznala širšia právomoc posudzovať rozhodnutia prijaté členskými štátmi v oblasti štátnej pomoci podľa iných zásad, než sú zásady uvedené v článku 107 ZFEÚ, zjavne by to obmedzilo autonómiu členských štátov v tejto oblasti. Vzniká teda otázka, či to Zmluvy skutočne umožňujú. Oblasť „Energetiky“ je predmetom hlavy XXI ZFEÚ. Podľa článku 4 ods. 2 písm. i) ZFEÚ ide o oblasť spoločných právomocí Únie a členských štátov. Článok 194 ods. 1 ZFEÚ a prvý pododsek článku 194 ods. 2 ZFEÚ ukladajú Európskemu parlamentu a Rade povinnosť ustanoviť opatrenia potrebné na dosiahnutie určitých cieľov týkajúcich sa oblasti energetiky, a to „v rámci vytvorenia a fungovania vnútorného trhu a so zreteľom na potrebu zachovávať a zlepšovať životné prostredie“. Ako som už uviedol, článok 194 ods. 2 ZFEÚ tiež jasne uvádza, že takýmito opatreniami nie je „dotknuté právo členských štátov určiť... voľb[u] medzi rôznymi zdrojmi energie...“⁵⁵.

87. Z toho vyplýva, že musí byť zachovaný a uznaný manévrovací priestor členských štátov, pokiaľ ide o ich zásobovanie energiou. V tomto zmysle predstavuje článok 194 ods. 2 ZFEÚ významné opätovné vyváženie úlohy jednotlivých členských štátov vo vzťahu k Únii v oblasti energetickej politiky. Preto sa z týchto samotných dôvodov nezdá vhodné umožniť Komisii, aby v rámci svojho preskúmania štátnej pomoci v odvetví energetiky posudzovala ciele Únie nad rámec ochrany spoločného trhu osobitne uvedenej v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.⁵⁶

88. Ani judikatúra Súdneho dvora a Všeobecného súdu, a to ani v oblastiach, ktoré nepatria do odvetvia energetiky, Komisii neukladá takúto povinnosť ani oprávnenie.

89. Osobitnými zásadami, na ktoré sa odvoláva Rakúska republika a ktoré podľa nej už mali byť zohľadnené pri posúdení toho, či opatrenie pomoci sleduje cieľ spoločného záujmu, sú ochrana životného prostredia, zásada obozretnosti, zásada „znečisťovateľ platí“ a zásada trvalej udržateľnosti. Ako však Všeobecný súd správne uviedol v bode 515 napadnutého rozsudku, Komisia by bola povinná tieto zásady zohľadniť len vtedy, ak by Spojené kráľovstvo malo skutočne v úmysle ich realizovať prostredníctvom svojho opatrenia pomoci.⁵⁷ V takom prípade by ich Komisia mohla preskúmať

53 Pozri tiež formuláciu „USILUJÚC SA vytvoriť záruky potrebné pre vylúčenie každého ohrozenia života a verejného zdravia“ v preambule, ako aj článok 2 písm. b) Zmluvy o Euratome.

54 Skutkové okolnosti prejednávanej veci sa výrazne líšia od skutkového stavu v rozsudku z 12. apríla 2005, Komisia/Spojené kráľovstvo (C-61/03, EU:C:2005:210), v ktorom sa Komisia snažila odvolať na ustanovenie Zmluvy o Euratome týkajúce sa oblasti jadrovej energie na vojenské účely, ktorá nepatrí do pôsobnosti Zmluvy o Euratome. Súdny dvor v tomto kontexte v bode 44 spresnil, že „pokiaľ [Zmluva o Euratome] nedáva Spoločenstvu osobitný nástroj, ktorým sa má sledovať [cieľ, akým je ochrana zdravia verejnosti a ochrana životného prostredia proti nebezpečenstvám súvisiacim s využitím atómovej energie aj na vojenské účely], nemožno vylúčiť, že vhodné opatrenia možno prijať na základe náležitých ustanovení Zmluvy ES...“. Skutkové okolnosti prejednávanej veci sa značne líšia aj od tých, o aké išlo v rozsudku z 27. októbra 2009, ČEZ (C-115/08, EU:C:2009:660), ktorý sa zaoberal uplatňovaním zásady rovnosti, v súvislosti s ktorou Zmluva o Euratome neobsahuje výslovné pravidlá (pozri body 87 až 91 uvedeného rozsudku), a okrem toho, ako v prejednávanej veci uvádza Slovenská republika, ktorej uplatnenie ani nevedie k riešeniu, ktoré by bolo v rozpore s cieľmi Zmluvy o Euratome.

55 Pozri tiež procesné pravidlo stanovené v článku 192 ods. 2 písm. c) ZFEÚ pre prípad, keď je Únia aktívna v tejto oblasti, ako aj vyhlásenie č. 35 pripojené k záverečnému aktu medzivládnej konferencie, ktorá prijala Lisabonskú zmluvu podpísanú 13. decembra 2017.

56 Z týchto dôvodov sa Rakúsko nemôže odvolávať ani na prípady mimo oblasti štátnej pomoci.

57 Pozri rozsudok z 3. decembra 2014, Castelnou Energía/Komisia (T-57/11, EU:T:2014:1021, bod 189).

vzhľadom na to, či sú opatrenia primerané pre dosiahnutie takéhoto cieľa.⁵⁸ Sledovaným cieľom v prejednávanej veci bolo uľahčenie výroby jadrovej energie a Komisia bola v zmysle článku 107 ods. 3 ZFEÚ povinná preskúmať len to, či dané opatrenie nepriaznivo ovplyvňuje podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.⁵⁹

90. Na tomto závere nič nemení ani nasledujúca judikatúra: Súdny dvor rozhodol, že keď Komisia uskutočňuje konanie týkajúce sa štátnej pomoci, v súlade so štruktúrou Zmluvy je povinná zabezpečiť, aby boli ustanovenia upravujúce štátnu pomoc uplatňované v súlade s inými osobitnými ustanoveniami, než sú ustanovenia týkajúce sa štátnej pomoci, a teda posúdiť zlučiteľnosť predmetnej pomoci s týmito osobitnými ustanoveniami, *ak sú podmienky pomoci do takej miery nerozlučne spojené s predmetom pomoci, že ich nemožno posúdiť oddelene*.⁶⁰ Ako uvádza Komisia, v prejednávanej veci Rakúska republika nenamietala existenciu takéhoto neoddeliteľného vzťahu, a takýto vzťah tu ani neexistuje. Zásady, na ktoré sa odvoláva Rakúska republika, konkrétne ochrana životného prostredia, zásada obozretnosti, zásada „znečisťovateľ platí“ a zásada trvalej udržateľnosti, sa môžu posúdiť osobitne, a ak sa to ukáže ako potrebné, aj v iných konaniach.⁶¹ Je potrebné uviesť, že podľa bodu 150 vyjadrenia Komisie Rakúska republika nenapadla ďalšie rozhodnutie o metodike stanovovania cien v prípade zmlúv o jadrovom odpade, ktoré boli tiež považované za štátnu pomoc a vyhlásené za zlučiteľné s vnútorným trhom v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.⁶²

91. Všeobecný súd sa teda nedopustil žiadneho nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že pri určení, či opatrenia pomoci sledujú cieľ spoločného záujmu, nemusí zohľadňovať iné ciele Zmlúv.

2. Druhý odvolací dôvod: Článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ bol uplatnený nesprávne, pretože nebolo správne definované príslušné hospodárske odvetvie a nebola uplatnená požiadavka zlyhania trhu

a) Zhrnutie tvrdení Rakúskej republiky

92. V bodoch 105, 139, 140 a 144 napadnutého rozsudku Všeobecný súd rozhodol, že podpora jadrovej energie predstavuje relevantnú hospodársku činnosť podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, pričom vývoj Hinkley Point C predstavuje takúto podporu jadrovej energie. V bodoch 151 a 240 napadnutého rozsudku Všeobecný súd rozhodol, že existencia zlyhania trhu môže predstavovať relevantnú skutočnosť pre vyhlásenie štátnej pomoci za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ale neexistencia zlyhania trhu nevyhnutne neznamená, že nie sú splnené podmienky stanovené v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, pričom aj v prípade neexistencie zlyhania trhu bol zásah Spojeného kráľovstva skutočne potrebný na realizáciu vývoja Hinkley Point C. Svojím druhým odvolacím dôvodom Rakúska republika tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil troch nesprávnych právnych posúdení. Po prvé Všeobecný súd podľa nej nezohľadnil, že sporné rozhodnutie neidentifikuje predmetnú hospodársku činnosť na účely

58 Hoci Rakúska republika uvádza, že tieto zásady mali byť zohľadnené už pri určení, či opatrenia pomoci sledujú cieľ spoločného záujmu, spochybňuje bod 517 napadnutého rozsudku, ktorý sa zaoberá otázkou proporcionality opatrenia v zmysle negatívnej podmienky uvedenej v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Úvahy Všeobecného súdu v tejto časti napadnutého rozsudku sa preto zaoberajú otázkami proporcionality.

59 V súvislosti s týmto posúdením pozri bod 115 a nasl. nižšie.

60 Rozsudok z 15. júna 1993, Matra/Komisia (C-225/91, EU:C:1993:239, bod 41). Pozri tiež posúdenie Všeobecného súdu v tejto súvislosti v rozsudkoch z 13. januára 2004, Thermenhotel Stoiser Franz a i./Komisia (T-158/99, EU:T:2004:2, bod 159); z 12. februára 2008, BUPA a i./Komisia (T-289/03, EU:T:2008:29, bod 315); a z 3. decembra 2014, Castelnou Energia/Komisia (T-57/11, EU:T:2014:1021, body 185 a 190).

61 Napríklad výstavba a prevádzka jadrových zariadení v Spojenom kráľovstve si vyžaduje určitý počet povolení, licencií a súhlasov, v rámci ktorých by sa mohli riešiť relevantné otázky životného prostredia. Udelenie takýchto povolení, licencií a súhlasov môže byť tiež predmetom súdneho preskúmania. Komisia je napríklad informovaná o plánoch ukladania rádioaktívnych odpadov v súlade s článkom 37 Zmluvy o Euratome, pričom k týmto plánom vydáva svoje stanovisko. Pozri napríklad stanovisko Komisie z 3. februára 2012 týkajúce sa plánu zneškodnenia rádioaktívneho odpadu pochádzajúceho z dvoch reaktorov EPR v jadrovej elektrárni Hinkley Point C, ktorá sa nachádza v Somersete v Spojenom kráľovstve (Ú. v. EÚ C 33, 2012, s. 1).

62 Bod 359 napadnutého rozsudku v súvislosti s rozhodnutím z 9. októbra 2015 vo veci SA.34962, Zmluva o odpade pre nové jadrové elektrárne (Ú. v. EÚ C 161, 2016, s. 1).

článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. V tejto súvislosti Rakúska republika tiež tvrdí, že Všeobecný súd si nesplnil svoje povinnosti v súlade s článkom 296 druhým odsekom ZFEÚ uviesť dostatočné odôvodnenie zo skutkového a právneho hľadiska, pokiaľ ide o hospodársku činnosť, ktorú podporuje pomoc v prospech Hinkley Point C. Po druhé uvádza, že Všeobecný súd nesprávne identifikoval predmetnú hospodársku činnosť, keďže relevantnou hospodárskou činnosťou je výroba energie a nie výroba jadrovej energie.

93. Po tretie tvrdí, že Všeobecný súd neuznal, že nevyhnutnou právnou podmienkou pre akékoľvek konštatovanie potreby pomoci podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ je zlyhanie trhu.

b) Posúdenie

94. Pokiaľ ide o otázku neidentifikovania hospodárskej činnosti, ktorú má sledovať daná pomoc, Všeobecný súd nielen zamietol tvrdenie o nedostatočnom odôvodnení,⁶³ ale celé sporné rozhodnutie vychádza z toho, že ide o výrobu elektriny z jadrovej energie a je plné odkazov v tejto súvislosti. Na tieto účely by bolo možné uviesť množstvo príkladov, ale zrejme postačí pripomenúť odôvodnenie 358 sporného rozhodnutia, ktoré uvádza:

„Komisia preto dospela k záveru, že v rozdielovej zmluve pre [Hinkley Point] sú stanovené podmienky na výkon činnosti výroby elektriny s použitím jadrovej technológie...“

95. Podľa môjho názoru sa teda Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 139 napadnutého rozsudku uviedol, že „treba zamietnuť tvrdenie Rakúskej republiky založené na tom, že Komisia nespresnila, ktorá hospodárska činnosť v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ má byť podporená dotknutými opatreniami“. Všeobecný súd sa v uvedenom bode odvolal na odôvodnenie 392 sporného rozhodnutia, ktoré predstavuje ďalší príklad toho, kde bola jasne identifikovaná hospodárska činnosť. V rozsahu, v akom Rakúska republika uvádza toto tvrdenie s cieľom opätovne preskúmať rozhodnutie Komisie, toto tvrdenie zjavne nie je prípustné.⁶⁴

96. Nedostatočné nebolo ani vlastné odôvodnenie Všeobecného súdu. Na úvod je potrebné uviesť, že odkaz odvolateľky na článok 296 druhý odsek ZFEÚ je chybný. Podľa ustálenej judikatúry povinnosť odôvodnenia, ktorú má Všeobecný súd podľa článku 53 v spojení s článkom 36 Štatútu Súdneho dvora a článku 117 písm. m) Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, mu neukladá povinnosť vypracovať také odôvodnenie, ktoré by vyčerpávajúcim spôsobom a jednotlivo rozoberalo všetky tvrdenia účastníkov sporu. Odôvodnenie Všeobecného súdu teda môže byť aj implicitné pod podmienkou, že umožní dotknutým osobám oboznámiť sa s dôvodmi, pre ktoré Všeobecný súd neprijal ich tvrdenia, a poskytne Súdnemu dvoru dostatok podkladov, aby mohol prípadne vykonať preskúmanie.⁶⁵

97. V bodoch 155 a 156 napadnutého rozsudku Všeobecný súd pripomenul dôvody, na ktorých Komisia založila svoje posúdenie a ktoré preukazujú osobitnú povahu výroby jadrovej energie ako hospodárskej činnosti. Všeobecný súd teda zjavne splnil vyššie uvedený štandard.

98. Svojím druhým bodom Rakúska republika tvrdí, že Všeobecný súd mal za relevantnú hospodársku činnosť určiť výrobu elektriny a nie výrobu jadrovej energie. Podľa tohto účastníka konania je na účely uplatnenia pravidiel v oblasti štátnej pomoci rozhodujúci konečný výrobok, teda elektrina.

63 Pozri body 155 až 157, ako aj bod 405 napadnutého rozsudku, v ktorých sa Všeobecný súd zaoberal osobitosťami jadrovej energie (najmä pokiaľ ide o financovanie jadrových elektrární).

64 Podľa článku 256 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ a článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie sa odvolania môžu týkať iba nesprávneho právneho posúdenia práva Únie, ktorého sa dopustil Všeobecný súd.

65 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. júla 2011, Edwin/ÚHVT (C-263/09 P, EU:C:2011:452, bod 64 a citovaná judikatúra).

99. S tým nemôžem súhlasiť. Celý úkon uplatnenia pravidiel štátnej pomoci spočíva v definovaní relevantnej hospodárskej činnosti na účely posúdenia, či je predmetná pomoc potrebná na to, aby prispela k hospodárskemu rozvoju. Je teda potrebné položiť si otázku, či štátna pomoc podporí rozvoj jadrovej energie, odlišnej od výroby elektriny vo všeobecnosti. Ako konštatoval Všeobecný súd,⁶⁶ Komisia mala k dispozícii množstvo dôkazov o tom, že trh nebol buď ochotný, alebo dokonca ani schopný, financovať projekt Hinkley Point C bez záruk a iných foriem pomoci poskytnutých Spojeným kráľovstvom. V prejednávanej veci je irelevantné, že pokiaľ ide o *iné* spôsoby výroby elektriny, zlyhanie trhu nemuselo existovať. Tu je opäť potrebné mať na pamäti právo každého členského štátu podľa článku 194 ods. 2 ZFEÚ zvoliť si svoj vlastný energetický balíček.

100. V rozsahu, v akom sa Rakúska republika odvoláva na bod 54 a nasl. uznesenia Všeobecného súdu vo veci Greenpeace Energy a i./Komisia⁶⁷, je potrebné uviesť, že v uvedenej veci Všeobecný súd rozhodoval o práve účastníkov konania na podanie žaloby podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, ktoré treba preskúmať podľa kritérií uvedených v rozsudku Plaumann/Komisia⁶⁸. Na tento účel sa Všeobecný súd zaoberal otázkou, či medzi príjemcami pomoci a žalobkyňami existuje konkurenčná situácia na trhu. Cieľom takéhoto posúdenia je určiť, či boli žalobkyne touto pomocou dotknuté. Ide však o otázku, ktorá sa mierne líši od otázky určenia toho, čo predstavuje „hospodársku činnosť“ v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Hospodárska činnosť sa vymedzuje preto, aby bolo možné stanoviť referenčný bod na účely testu proporcionality, v ktorom sa overuje, či je pomoc potrebná pre podporu hospodárskej činnosti, a ak je táto pomoc potrebná, či má na tento účel stimulačný účinok. Naopak konkurenčná situácia na trhu sa stáva relevantnou len pri preskúmaní ďalšieho kritéria podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, a to, či pomoc negatívne ovplyvňuje podmienky obchodu tak, že to je v rozpore so spoločným záujmom.⁶⁹ Na tento účel Všeobecný súd skutočne vychádzal skôr z celého trhu s elektrinou, než zo samotnej „hospodárskej činnosti“, ktorou je výroba elektriny s využitím jadrovej energie.⁷⁰

101. Z týchto dôvodov sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď na účely pozitívnej podmienky článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, konkrétne, či ide o pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností, za relevantnú hospodársku činnosť považoval výrobu jadrovej energie.

102. Tretím tvrdením uvedeným v tejto časti je, že Všeobecný súd mal považovať zlyhanie trhu za relevantné kritérium pre uplatnenie článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Na rozdiel od toho, ako rozhodol Všeobecný súd vo svojom rozhodnutí, Rakúska republika uvádza, že Komisia identifikovala zlyhanie trhu, hoci podľa uvedeného účastníka konania je toto konštatovanie z dôvodu nesprávnej definície trhu chybné.

103. Ani toto tvrdenie nemôžem prijať. Komisia najprv konštatovala zlyhanie trhu, pretože vychádzala z predpokladu, že bežne fungujúce kapitálové trhy nebudú financovať výstavbu nových jadrových elektrární, a to vzhľadom na mimoriadne dlhé relevantné časové horizonty a vnímané politické riziko spojené s takýmto projektom.⁷¹

66 Pozri napríklad body 165, 168, 171 a 174 napadnutého rozsudku.

67 Uznesenie z 26. septembra 2016 (T-382/15, neuvverejnené, EU:T:2016:589). V tomto konaní sa Greenpeace Energy eG a ďalšie spoločnosti pôsobiace v oblasti výroby a dodávok energie z obnoviteľných zdrojov pokúsili napadnúť sporné rozhodnutie. Pozri poznámku pod čiarou 2. Všeobecný súd tam v bode 55 a nasl. rozhodol, že charakter elektriny je taký, že po jej vstupe do prenosovej alebo distribučnej sústavy je ťažké určiť jej pôvod a osobitne zdroj energie, z ktorého bola vyrobená, a z tohto dôvodu nie je možné definovať rôzne trhy v závislosti od zdroja energie.

68 Rozsudok z 15. júla 1963 (25/62, EU:C:1963:17).

69 Tento aspekt sa označuje ako „negatívna podmienka“ článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Pozri bod 59 vyššie.

70 Body 231 a 232 napadnutého rozsudku.

71 Odôvodnenia 382 až 385 sporného rozhodnutia.

104. Ďalej je potrebné pripomenúť, že Všeobecný súd, a to podľa môjho názoru správne, stále zamieta tvrdenia o tom, že identifikácia zlyhania trhu je podstatným prvkom posúdenia podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.⁷² Aby som v tejto súvislosti nebol nesprávne pochopený – je samozrejme pravda, že existencia zlyhania trhu môže často predstavovať najpresvedčivejší dôkaz potreby pomoci v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Čo je však potrebné pri tejto analýze, nie je existencia zlyhania trhu ako taká,⁷³ ale skôr to, či by predmetná štátna pomoc podporila určité hospodárske činnosti.⁷⁴

3. Tretí odvolací dôvod: o tom, či Všeobecný súd pochybil pri preskúmaní uplatnenia testu proporcionality

a) Zhrnutie tvrdení Rakúskej republiky

105. V bodoch 405 a 413 napadnutého rozsudku Všeobecný súd posúdil účinky opatrenia pomoci, a to, že Hinkley Point C môže byť postavená, ako aj vplyv tejto skutočnosti na zásobovanie elektrinou v rámci základného odberu v Spojenom kráľovstve. Konštatoval tiež, že potrebná kapacita nemohla byť realisticky dodaná prostredníctvom veternej energie. V bode 507 rovnakého rozsudku konštatoval, že Spojené kráľovstvo je oprávnené zachovať jadrovú energiu vo svojom energetickom balíčku. V bode 506 Všeobecný súd nenašiel žiadny dôvod na spochybnenie konštatovania Komisie, že riziko narušenia hospodárskej súťaže je obmedzené. V bodoch 470 a 499 napadnutého rozsudku uvedený súd poznamenal, že opatrenia pomoci nepredstavujú neprimeranú diskrimináciu iných technológií. Napokon v bode 515 a nasl. dospel Všeobecný súd k záveru, že Komisia nebola povinná zohľadniť zásady uvedené v bode 82 vyššie. Tieto konštatovania Rakúska republika spochybňuje.

106. Rakúska republika tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil pochybenia v tom, ako posúdil proporcionality opatrenia. Konkrétne tvrdí, že v prvom rade mal Všeobecný súd posúdiť proporcionality tohto opatrenia vzhľadom na celý trh s elektrinou. V druhom rade mal Všeobecný súd uznať, že v tomto prípade ide v podstate o precedenčný prípad týkajúci sa proporcionality nových jadrových projektov vo všeobecnosti. Akékoľvek možné narušenie hospodárskej súťaže sa teda malo posúdiť vzhľadom na túto okolnosť. V treťom rade rozsudok Všeobecného súdu bude mať za následok poskytnutie pokračujúcej výhody výrobcovi jadrovej energie na úkor ostatných výrobcov energie. V štvrtom rade Všeobecný súd nevykonal vyváženú negatívnych účinkov jadrovej energie (vrátane dlhodobých nákladov spojených so zneškodňovaním odpadu) vo vzťahu k jej prípadným výhodám.

b) Posúdenie

107. Tento odvolací dôvod sa týka kritéria proporcionality predstavujúceho negatívnu podmienku uvedenú v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, podľa ktorého opatrenie pomoci musí byť nielen potrebné pre podporu rozvoja hospodárskej činnosti, ale musí to robiť bez toho, aby došlo k ovplyvneniu podmienok obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.

108. Pokiaľ ide o tvrdenie týkajúce sa proporcionality vo vzťahu k celému trhu s elektrinou, zdá sa, že v skutočnosti ide o variant druhej časti druhého odvolacieho dôvodu, konkrétne o to, že relevantným trhom je širší trh s elektrinou, odlišný od trhu výroby jadrovej energie. V tejto súvislosti je však irelevantné, že elektrina by mohla byť vyrobená inými prostriedkami.

⁷² Body 150 a 151 napadnutého rozsudku a citovaná judikatúra.

⁷³ Zlyhanie trhu opisuje situáciu, v ktorej trh nedokáže uspokojiť dopyt na trhu. Členské štáty však môžu sledovať ciele uvedené v článku 107 ods. 2 a 3 ZFEÚ aj vtedy, ak na trhu po nich existuje nedostatočný dopyt.

⁷⁴ V rozsahu, v akom sa Rakúska republika odvoláva na rozsudok z 9. júna 2016, *Magic Mountain Kletterhallen a i./Komisia* (T-162/13, neuvěřený, EU:T:2016:341, bod 81), pre svoje tvrdenie, že Všeobecný súd aj napriek tomu vychádzal zo zlyhania trhu, je zrejme, že Všeobecný súd na uvedený rozsudok odkázal len ako na doplňujúci argument v tomto konkrétnom prípade, čo však neobmedzilo jeho záver, že zlyhanie trhu nie je v žiadnom prípade nevyhnutným kritériom.

109. To nás vracia späť k základnej skutočnosti, že podľa článku 194 ods. 2 ZFEÚ malo Spojené kráľovstvo právo vybrať si spomedzi rôznych zdrojov energie, pričom sa rozhodlo pre jadrovú energiu ako súčasť svojho energetického balíčka. Komisia teda bola podľa článku 194 ods. 2 ZFEÚ povinná zohľadniť proporcionalitu predmetného opatrenia, ktorého cieľom bolo premietnuť tento politický výber do praxe, a to výrobou jadrovej energie v Hinkley Point C. Nemožno teda konštatovať, že posúdenie proporcionality zo strany Komisie bolo neprípustne reštriktívne alebo že sa Všeobecný súd v tejto súvislosti dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

110. Pokiaľ ide o tvrdenie týkajúce sa precedентnej povahy tohto prípadu, Rakúska republika sa odvoláva na časť 6 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie⁷⁵. Musím priznať, že tento odkaz je pre mňa pomerne záhadný, pretože nikde v časti 6 (a rovnako tak v tejto súvislosti ani nikde inde) tohto oznámenia Komisie sa nenachádza nič, čo by súviselo s pojmom precedентný prípad. Oznámenie Komisie sa zaoberá iba otázkou, či opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Podľa jeho druhého odôvodnenia „netýka sa zlučiteľnosti štátnej pomoci s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 2 a 3 a článku 106 ods. 2 zmluvy; jej posúdenie je úlohou Komisie.“ Oznámenie Komisie je ako také úplne irelevantné, pokiaľ ide o akékoľvek posúdenie proporcionality opatrenia na účely článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Preto sa nedá povedať, že oznámenie ponúka akékoľvek skutočné usmernenie, pokiaľ ide o zásady, ktoré sa majú uplatňovať pri takomto posudzovaní.

111. Rovnako ma nepresvedčilo ani odvolávanie sa Rakúskej republiky na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci Eventech⁷⁶. Uvedená vec sa týkala otázky, či by regulačné rozhodnutie, ktorým sa určitým vozidlám verejnej dopravy zapojeným do prepravy cestujúcich, povoľuje používať autobusové pruhy na uliciach Londýna, z ktorých používania sú vylúčené iné vozidlá, mohlo predstavovať formu štátnej pomoci. Súdny dvor vo svojom rozsudku pripomenul, že na tento účel „sa nemusí preukázať skutočný dosah dotknutej pomoci na obchod medzi členskými štátmi a skutočné narušenie hospodárskej súťaže, ale len preskúmať, či táto pomoc môže tento obchod ovplyvniť a narušiť hospodársku súťaž“⁷⁷.

112. Nemôžem sa ubrániť dojmu, že význam tohto rozhodnutia, ktoré je síce veľmi významné, pričom sa týka možných dôsledkov predmetnej štátnej pomoci, sa tu skôr neprimerane zveličuje. Konkrétne, nič v danom rozsudku neumožňuje domnievať sa, že by sa posúdenie zlučiteľnosti štátnej pomoci s vnútorným trhom malo vykonať *inak* než s odkazom na *individuálnu* pomoc, ktorej sa týka sporné opatrenie. To znamená, že nič v už citovanom rozsudku Eventech⁷⁸ neumožňuje podporiť širšiu tézu, podľa ktorej by Komisia mala zohľadniť to, či poskytnutie takéhoto druhu pomoci môže narušiť hospodársku súťaž vo všeobecnosti.

113. Rovnako tak nemôžem prijať ani tvrdenie, že dôsledkom tohto rozhodnutia bude zvýhodnenie prevádzkovateľov jadrových elektrární na úkor iných foriem výroby elektriny.⁷⁹ Je potrebné pripomenúť, že každé oznámenie poskytnutia alebo zmeny štátnej pomoci sa musí posudzovať samé osebe s odkazom na článok 107 ZFEÚ.

114. V každom prípade je úplne zřejmé, že prekážky vstupu na trh s jadrovou energiou sa značne líšia od prekážok vstupu, ktoré platia pre iné formy výroby elektriny – tieto osobitné prekážky zahŕňajú politické riziko spojené s opozíciou voči jadrovej energii, značné kapitálové náklady potrebné na výstavbu týchto elektrární a osobitné náklady spojené s bezpečným skladovaním vyhoretého jadrového paliva. Ako som už uviedol, účelom sporného opatrenia pomoci v prejednávanej veci je vysporiadať sa s týmito osobitnými ťažkosťami napríklad stanovením samostatného režimu zameraného na riešenie

75 Ú. v. EÚ C 262, 2016, s. 1.

76 Rozsudok zo 14. januára 2015 (C-518/13, EU:C:2015:9).

77 Rozsudok zo 14. januára 2015, Eventech (C-518/13, EU:C:2015:9, bod 65).

78 Rozsudok zo 14. januára 2015 (C-518/13, EU:C:2015:9).

79 Je tiež potrebné uviesť, že rozdielové zmluvy sa poskytujú aj pre obnoviteľné zdroje energie, a to s osobitnými ustanoveniami zohľadňujúcimi špecifiká týchto odvetví.

konkrétnych a špecifických politických rizík súvisiacich s projektom. Keďže cieľom týchto ustanovení je práve reagovať na tieto konkrétne riziká, téza, že sporné rozhodnutie obsahuje nejakú formu diskriminácie voči iným formám výroby elektriny je, pri všetkej úcte, umelo vykonštruovaná a nezodpovedajúca realite.

115. Rakúska republika ďalej tvrdí, že Všeobecný súd pochybil, keď rozhodol, že nemusí zohľadňovať, do akej miery dotknuté opatrenia narúšajú kľúčové zásady ochrany životného prostredia ako je zásada obozretnosti, zásada „znečisťovateľ platí“ a zásada udržateľnosti.⁸⁰ Okrem toho, že Rakúska republika v súvislosti s údajnými škodami na životnom prostredí neprekročila úroveň tvrdenia, je tiež potrebné poznamenať, že článok 107 ZFEÚ sa nachádza v hlave VII stanovujúcej spoločné pravidlá pre hospodársku súťaž, dane a aproximáciu práva. Ako teda jasne vyplýva z článku 107 ods. 2 a 3 ZFEÚ, úlohou Komisie je jednoducho posúdenie, či predmetné štátne opatrenie „možno považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom“.

116. Samotný vnútorný trh je vymedzený v článku 26 ods. 2 ZFEÚ ako oblasť „bez vnútorných hraníc, v ktorej je zaručený voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu v súlade s ustanoveniami zmlúv“. Hoci je pravda, že ako Všeobecný súd uviedol vo veci *Castelnuovo Energia/Komisia*⁸¹, politika životného prostredia musí byť zahrnutá do vymedzenia a vykonávania politik Únie, skutočnosťou zostáva, že v rovnakej veci zároveň uviedol, že „ochrana životného prostredia... nepredstavuje v pravom zmysle slova jednu zo súčastí tohto vnútorného trhu“.

117. Je teda zrejmé, že úloha, ktorú Komisii zveruje článok 107 ZFEÚ, je obmedzenejšia, než ako sa ju snaží vykresliť Rakúska republika. Táto úloha spočíva v podstate v posúdení zlučiteľnosti predmetnej pomoci s pravidlami hospodárskej súťaže a vnútorného trhu. Komisii však nie je zverená úloha posudzovať v tomto kontexte, či je konkrétne opatrenie pomoci v súlade s právom EÚ vo všeobecnosti, nad rámec osobitných požiadaviek vnútorného trhu a pravidiel hospodárskej súťaže.

118. To platí možno ešte o to viac v kontexte takých otázok, ako je dodržiavanie pravidiel v oblasti životného prostredia, keďže ide o úlohu, ktorá je, prinajmenšom v prvostupňovom konaní, zverená príslušným orgánom v každom z členských štátov, ktorých úlohou je rozhodovať o tom, či sa má predmetnému projektu udeliť príslušné povolenie z hľadiska plánovania a ochrany životného prostredia. V tejto súvislosti súhlasím s tvrdením Všeobecného súdu, keď vo veci *BUPA a i./Komisia*⁸², uviedol, že Komisia „musí vykonať posúdenie so zreteľom na relevantné ustanovenia, ktoré prísne vzaté nepatria pod právo pomoci iba vtedy, keď niektoré podmienky pomoci sú tak úzko spojené s jej predmetom, že ich prípadný nedostatok súladu s uvedenými ustanoveniami by nevyhnutne ovplyvnil zlučiteľnosť pomoci so spoločným trhom“.

119. Z toho teda vyplýva, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho posúdenia v tom, že Komisia nebola v rámci svojho preskúmania zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ povinná preskúmať možný vplyv Hinkley Point C na životné prostredie.

⁸⁰ Pozri bod 516 napadnutého rozsudku.

⁸¹ Rozsudok z 3. decembra 2014 (T-57/11, EU:T:2014:1021, bod 189).

⁸² Rozsudok z 12. februára 2008 (T-289/03, EU:T:2008:29, bod 314).

4. Štvrtý odvolací dôvod: o tom, či pomoc predstavuje prevádzkovú pomoc, a či je takáto prevádzková pomoc neprípustná

a) Zhrnutie tvrdení Rakúskej republiky

120. V bodoch 612 a 613 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol, že vo veci, v ktorej sa uplatňovali pravidlá Spoločenstva pre štátnu pomoc na ochranu životného prostredia,⁸³ bolo potrebné kvalifikovať predmetnú pomoc vzhľadom na otázku, či ide o investičnú pomoc alebo prevádzkovú pomoc. Zároveň však dospel k záveru, že za okolností prejednávanej veci to nebolo potrebné.

121. Rakúska republika spochybňuje tieto konštatovania a tvrdí, že časti opatrení pomoci predstavujú prevádzkovú pomoc, ktorá nie je zameraná na podporu investovania do elektrárne, ale predstavuje skôr druh pomoci, ktorá je v podstate určená na dotáciu fungovania elektrárne. Okrem toho tvrdí, že prevádzková pomoc je so spoločným trhom zlučiteľná prinajlepšom vo výnimočných prípadoch. Rakúska republika zdôrazňuje, že na fungujúcom trhu s výrobkami, ktorý dodáva ako tovar „elektrinu“ v potrebných množstvách, je prevádzková pomoc neprípustná, pretože narúša hospodársku súťaž tak, že je to v rozpore so spoločným záujmom.

122. Všeobecný súd však súhlasil s Komisiou v tom, že predmetnú pomoc je potrebné považovať za ekvivalent investičnej pomoci, keďže táto pomoc spoločnosti NNBG umožnila, aby sa zaviazala investovať do výstavby Hinkley Point C. Osobitne dospel k záveru, že z hľadiska finančných modelov sa čistá súčasná hodnota platieb „realizačnej ceny“ môže považovať za ekvivalent jednorazovej platby, ktorá by spoločnosti NNBG umožnila pokryť stavebné náklady.

b) Posúdenie

123. Všeobecný súd tvrdenia Rakúskej republiky zamietol, pričom v bode 583 napadnutého rozsudku uviedol:

„... Nič totiž nebráni tomu, aby opatrenie pomoci, ktoré sleduje cieľ verejného záujmu, pričom je vhodné a potrebné na dosiahnutie tohto cieľa, nemení podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom, a teda spĺňa požiadavky článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, bolo vyhlásené za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa tohto ustanovenia bez ohľadu na to, či má byť kvalifikované ako investičná alebo prevádzková pomoc. Navyše treba pripomenúť, že aj prevádzkovú pomoc možno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom, keď sú splnené tieto podmienky (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. júna 2016, Magic Mountain Kletterhallen a i./Komisia, T-162/13, neuvverejnený, EU:T:2016:341, body 116 a 117).“

124. Okrem toho, že Rakúska republika toto tvrdenie nespochybnila, čo by mohlo spôsobiť neúčinnosť tohto odvolacieho dôvodu, štvrtý odvolací dôvod nie je ani dôvodný. Aj Komisia konštatovala, že opatrenia sledujú cieľ verejného záujmu, a to vytvorenie nových kapacít pre výrobu jadrovej energie, ktorý nebolo možné dosiahnuť v primeranom čase bez zásahu štátu. Všeobecný súd za týchto okolností dospel k záveru, že tieto opatrenia „nemožno považovať za pomoc, ktorá sa obmedzuje na zachovanie existujúceho stavu“, a že naopak, „podľa zistení Komisie by bez týchto opatrení neboli v primeranom čase zrealizované žiadne investície do nových kapacít na výrobu jadrovej energie“⁸⁴. Všeobecný súd tiež rozhodol, a to podľa môjho názoru správne, že rozdielové zmluvy predstavujú vo svojej podstate cenovo stabilizačný nástroj, ktorý „má garantovať stabilné príjmy počas dostatočne dlhého obdobia, aby stimulovali dotknutý podnik investovať prostriedky potrebné na vybudovanie

83 Ú. v. ES C 72, 1994, s. 3.

84 Bod 584 napadnutého rozsudku.

takýchto nových kapacít“. Nepredstavujú ani nástroj porovnateľný s tradičnou formou pomoci realizovanou v podobe nenávratnej dotácie. Na rozdiel od takejto formy pomoci sa rozdielové zmluvy snažia dosiahnuť stimulačný účinok na investície tým, že garantujú určitú a stabilnú cenovú úroveň.⁸⁵

125. Je možné dodať, že postup v prípade rozdielovej zmluvy je zo svojej podstaty proporcionálny, pokiaľ obsahuje takzvanú klauzulu vrátenia preplatku („clawback mechanism“), ktorá umožňuje vrátenie prostriedkov v prípade, že by referenčná cena presiahla realizačnú cenu. To ešte posilňuje tézu o tom, že rozdielová zmluva má byť navrhnutá tak, aby investorom zaručila stabilnú cenu obratu. Táto cena je stanovená na takej úrovni, aby investorom zaručovala väčšiu dôveru v to, že v časovom období môžu dosiahnuť cieľový výnos zo svojej investície. Hoci realizačná cena je stanovená tak, aby umožnila týmto investorom spravodlivú maržu, klauzula vrátenia preplatku tiež zaručuje, že títo investori nezískajú žiadny mimoriadny bonus v prípade, že by referenčná cena presiahla realizačnú cenu.

126. Všeobecný súd tiež podľa môjho názoru správne rozhodol, že Komisia bola za daných okolností oprávnená zohľadniť skutočnosť, že realizačná cena zohľadňovala nielen náklady na výstavbu Hinkley Point C, ale aj prevádzkové náklady. Všeobecný súd vychádzal z toho, a podľa môjho názoru opäť správne, že tieto náklady ovplyvnili „rentabilitu projektu, a teda [mali] vplyv na výšku, ktorú musí realizačná cena dosiahnuť, aby vyvolala rozhodnutie investovať do nových kapacít na výrobu jadrovej energie“⁸⁶.

127. Ako som práve uviedol, s touto analýzou môžem len súhlasiť. Hoci sa tu možno budem opakovať, základnou otázkou zlučiteľnosti každej pomoci s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ je v zásade to, či táto pomoc podporuje rozvoj určitých hospodárskych činností, ku ktorému by inak nedošlo. Podľa mňa nemôže existovať žiadne apriórne rozlišovanie medzi investičnou pomocou a prevádzkovou pomocou. Takéto rozlišovanie nie je jednak odôvodnené ani preskúmaním skutočného znenia samotného článku 107 ZFEÚ, ale v každom prípade by takéto rozlišovanie bolo nadmerne zjednodušujúce a viedlo by jedine k obchádzaniu použitím pokrivených spôsobov vedenia účtovníctva.

128. Prirodzene možno súhlasiť s tým, že povaha sporného opatrenia ako prevádzkovej pomoci môže za istých okolností indikovať, že pomoc je jednoducho určená na posilnenie existujúceho stavu. Ako uviedol samotný Všeobecný súd, pomoc takéhoto druhu samozrejme nemôže „splňať požiadavky článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ“, pretože „nemôže uľahčovať rozvoj v zmysle uvedeného ustanovenia“⁸⁷.

129. Situácia v prejednávanej veci je však úplne odlišná a bolo by možno ešte presnejšie povedať, že je v určitých ohľadoch výnimočná. Je pravda, že ako uviedla Rakúska republika, niektoré prvky realizačnej ceny sa neobmedzujú len na čisté náklady na výstavbu ako také, ale zahŕňajú aj osobitné náklady spojené s výrobou jadrovej energie, vrátane nákladov na správu použitého paliva. Tieto náklady sú však *investičnými nákladmi*, ktoré nevyhnutne musí znášať NNBG, ak má byť zariadenie prevádzkyschopné.

130. Situáciu nemení ani skutočnosť, že mechanizmus realizačnej ceny predpokladá opätovné otvorenie relevantných výpočtov po uplynutí období 15 a 25 rokov. Je potrebné pripomenúť, že ako podotkol Všeobecný súd, prevádzkové náklady, na základe ktorých bola vypočítaná realizačná cena, museli byť odhadnuté *ex ante*, pričom prevádzková životnosť Hinkley Point C bude už z podstaty veci veľmi dlhá, možno až 60 rokov.⁸⁸ Mechanizmus opätovného otvorenia výpočtov má teda zmierniť riziká spojené

⁸⁵ Bod 589 napadnutého rozsudku.

⁸⁶ Bod 593 napadnutého rozsudku.

⁸⁷ Bod 580 napadnutého rozsudku.

⁸⁸ Body 424 a 594 napadnutého rozsudku.

s takýmto dlhodobým kontraktom pre obe zmluvné strany pre prípad zásadne odlišného vývoja medzi realizačnou cenou a referenčnou cenou, a to ktorýmkoľvek smerom. Uvedené nič nemení na skutočnosti, že tento cenový mechanizmus je neoddeliteľne spojený so samotným investičným rozhodnutím týkajúcim sa elektrárne Hinkley Point C.

131. Okrem toho nič v judikatúre Súdneho dvora či už vo veci Taliansko/Komisia⁸⁹, alebo v tejto súvislosti ani vo veci Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt/Komisia⁹⁰, nepodporuje tvrdenie Rakúskej republiky. V prvej veci išlo o pomoc v prospech niektorých výrobcov, ktorá bola určená na podporu zvýšenia obsahu alkoholu určitých vín. Všeobecný súd jednoducho potvrdil rozhodnutie Komisie, ktorá sa domnievala, že neexistuje žiadny cieľ verejného záujmu, ktorý by podporoval poskytnutie pomoci v zmysle článku 107 ods. 3 ZFEÚ.

132. To isté platí v prípade veci Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt/Komisia,⁹¹ v ktorej bola predmetná pomoc zameraná na podporu zaškolenia zamestnancov v novom stredisku doručovania listových zásielok na letisku Lipsko/Halle. V danej veci Komisia konštatovala, že k tomuto zaškoleniu by došlo v každom prípade, takže pomoc nebola vôbec potrebná na podporu dotknutého hospodárskeho odvetvia. Nie je vôbec prekvapujúce, že toto rozhodnutie nakoniec potvrdil aj Súdny dvor.

133. Všeobecný súd v súlade s tým v napadnutom rozsudku dospel k záveru, že rozhodnutie Komisie o schválení predmetnej pomoci z dôvodu, že táto pomoc podporuje investície do projektu jadrovej energie, ku ktorým by bez nej nedošlo, spadá do rámca jej voľnej úvahy podľa článku 107 ods. 3 ZFEÚ. K tomuto záveru dospel, aj keď sa časť pomoci týkala prevádzkových nákladov, a bez ohľadu na to, že cenová stabilita súvisiaca s týmito prevádzkovými nákladmi bola podľa Komisie zároveň kľúčovým prvkom motivácie pre investovanie do projektu. Pokiaľ ide o mňa, považujem za postačujúce konštatovať, že odôvodnenie Všeobecného súdu týkajúce sa tohto odvolacieho dôvodu nevykazuje žiadne nesprávne právne posúdenie.

5. Piaty odvolací dôvod: o tom, či bolo vymedzenie prvkov pomoci nedostatočné a či došlo k porušeniu oznámenia o zárukách

a) Zhrnutie tvrdení Rakúskej republiky

134. V bode 251 a nasl. napadnutého rozsudku Všeobecný súd rozhodol, že z odôvodnení 23 a 25, ako aj z článkov 7 a 8 nariadenia č. 651/2014 nemožno vyvodiť, že za zlučiteľné s vnútorným trhom možno vyhlásiť len také opatrenia pomoci, ktorých grantový ekvivalent bol vyčíslený. Ani z iných aktov sekundárneho práva nemožno vyvodiť, že opatrenia pomoci musia presne vyčísliť, aký grantový ekvivalent z nich vyplýva. Všeobecný súd tiež v bode 309 uvedeného rozsudku rozhodol, že bez ohľadu na to, či sa uplatnilo oznámenie o zárukách, tvrdenia Rakúskej republiky týkajúce sa dĺžky trvania záruky nemôžu uspieť. V bode 338 napadnutého rozsudku uviedol, že predložené dôkazy nepreukazujú, že EDF mala finančné ťažkosti.

135. V tejto súvislosti sa tvrdenia Rakúskej republiky skladajú z dvoch častí. Po prvé tvrdí, že v spornom rozhodnutí „neboli dostatočne vymedzené“ prvky pomoci. V tejto súvislosti Rakúska republika tvrdí, že toto pochybenie predstavuje porušenie usmernení a nariadení Komisie týkajúcich sa pravidiel v oblasti štátnej pomoci, ktoré sa mali v prejednávanej veci uplatniť podľa zásad rovnosti

⁸⁹ Rozsudok zo 6. novembra 1990 (C-86/89, EU:C:1990:373).

⁹⁰ Rozsudok z 21. júla 2011 (C-459/10 P, neuverejnený, EU:C:2011:515).

⁹¹ Tamže.

zaobchádzania a zákazu diskriminácie. Rakúska republika uvádza, že nedostatočné vymedzenie prvkov pomoci v každom prípade znemožňuje riadne posúdenie proporcionality, pričom pomoc pre prípad odstavenia bude mať nevyhnutne za následok nadmernú kompenzáciu, pokiaľ presiahne sumu, ktorú možno vyplatiť v prípade vyvlastnenia.

136. V tejto súvislosti uvádza ďalšie všeobecné tvrdenie týkajúce sa uplatniteľnosti článku 1 písm. c) nariadenia 2015/1589 v spojení s článkom 4 ods. 1 nariadenia č. 794/2004. Rakúska republika uvádza, že predpokladom uplatnenia týchto ustanovení je, že je možné určiť pôvodný rozpočet pomoci, keďže oznámenie podľa článku 4 ods. 1 nariadenia č. 794/2004 závisí na tom, či došlo k zvýšeniu pôvodného rozpočtu o viac ako 20 %, pričom takýto výpočet by nebol možný, ak by nebol stanovený pôvodný rozpočet.

137. Po druhé Rakúska republika sa domnieva, že Komisia mala uplatniť oznámenie o zárukách. Takéto opomenutie je podľa Rakúskej republiky neprípustné, pretože Komisia je viazaná svojimi vlastnými usmerneniami a oznámeniami, pričom mala stanoviť všetky hodnoty na základe tohto oznámenia. Rakúska republika poukazuje na to, čo považuje za nedostatočné stanovenie dĺžky trvania záruky, pričom v tejto súvislosti podľa nej Všeobecný súd porušil bod 4.2 oznámenia o zárukách, keďže nevyočítal „hotovostný grantový ekvivalent“ záruk.

138. Podľa bodov 3.2.a a 4.1.a uvedeného oznámenia mala Komisia z vlastnej iniciatívy tiež overiť, či má dlžník finančné ťažkosti. Je to dôležité z toho dôvodu, že štátna pomoc podnikom v ťažkostiach je vo všeobecnosti neprípustná. Podľa Rakúskej republiky skutočnosť, že Všeobecný súd neuznal toto pochybenie, predstavuje podľa nej ďalšie nesprávne právne posúdenie.

b) Posúdenie

139. Pokiaľ ide o tvrdenie Rakúskej republiky, že prvky pomoci neboli správne vymedzené, čo podľa nej predstavuje porušenie celého radu usmernení a nariadení Komisie týkajúcich sa pravidiel štátnej pomoci, ktoré mali byť v prejednávanej veci uplatnené v súlade so zásadami rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie, Všeobecný súd vymedzil podmienky uplatnenia článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ v bodoch 248 a 249 napadnutého rozsudku. Keďže Komisia bola schopná posúdiť pomoc podľa týchto požiadaviek aj bez toho, aby vymedzovala ďalšie prvky pomoci, nedopustila sa žiadneho pochybenia, a nedopustil sa ho ani Všeobecný súd, keď to akceptoval.⁹² Ako jasne vyplýva z podrobných analýz Všeobecného súdu v bodoch 251 až 255 napadnutého rozsudku, v prípade uvedených usmernení a nariadení existujú konkrétne dôvody, prečo je potrebné vyčíslieť výšku pomoci. Vo viacerých prípadoch to vyplýva zo štandardizovaného prístupu, ktorý nie je ani vhodný, ani nevyhnutný v prípade priameho uplatnenia článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

140. V rozsahu, v akom Rakúska republika tvrdí, že v dôsledku chýbajúceho vymedzenia prvkov pomoci nebolo možné správne vykonať test proporcionality, sa v podstate snaží opätovne uviesť svoje tvrdenia, ktoré už boli uvedené v rámci štvrtej časti jej tretieho odvolacieho dôvodu. Ako som už uviedol, test proporcionality podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ slúži výlučne na určenie, či pomoc negatívne ovplyvňuje podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom. Rakúska republika dokonca ani netvrdí, že by tie prvky pomoci, ktoré považuje za nevymedzené, ako sú náklady na zneškodňovanie a konečné uskladnenie odpadu alebo znenie konkrétnych ustanovení dohody ministra, mali takýto účinok. Z tohto dôvodu tvrdenie Rakúskej republiky v tejto súvislosti nemôže uspieť.

⁹² Hoci to Rakúska republika popiera v bode 70 odvolania, z bodov 72 až 74 odvolania je zrejmé, že jej poukazovanie na nedostatočné vymedzenie prvkov pomoci v skutočnosti znamená, že pomoc nebola vyčíslená.

141. Pokiaľ ide o tvrdenie Rakúskej republiky týkajúce sa možných problémov pri uplatňovaní článku 1 písm. c) nariadenia č. 2015/1589 v spojení s článkom 4 ods. 1 nariadenia č. 794/2004, nie je jasné, ktorá časť napadnutého rozsudku je tu spochybňovaná.⁹³ Odhliadnuc od tohto nedostatku však toto tvrdenie ani žiadnym spôsobom nepodporuje argumentáciu Rakúskej republiky. Tá tvrdí, že nedokáže pochopiť, ako je možné zosúladiť opatrenia pomoci, o ktoré ide v prejednávanej veci, s vyššie uvedenými ustanoveniami. Pravdou je, že niečo také ani nie je potrebné. Článok 4 nariadenia č. 794/2004 sa týka iba výnimiek z postupu oznamovania pomoci a zjednodušenia tohto postupu. Ak nie je možné preukázať splnenie týchto požiadaviek, ako napríklad to, že zvýšenie rozpočtu schválenej schémy pomoci nepresahuje 20 %, opatrenie sa bude jednoducho považovať za „novú pomoc“ a bude sa musieť oznámiť, namiesto zjednodušeného oznamovacieho formulára, prostredníctvom štandardného oznamovacieho formulára podľa článku 2 a prílohy I nariadenia č. 2015/1589.⁹⁴ Na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, aj keby nestanovenie pôvodného rozpočtu mohlo brániť Spojenému kráľovstvu v tom, aby oznámilo zvýšenie rozpočtu použitím zjednodušeného formulára, nepochybne Spojené kráľovstvo nezbavuje povinnosti a ani mu nebráni v tom, aby „zvýšenie rozpočtu“ oznámilo ako „novú pomoc“.

142. Skutočnosť, že každá neskoršia zmena opatrení musí byť oznámená, sa odráža aj v bode 266 napadnutého rozsudku. Všeobecný súd tu zdôraznil, že rozhodnutie Komisie o schválení pomoci sa týka iba projektu, ktorý jej bol oznámený. Rakúska republika toto konštatovanie nenapadla. V dôsledku toho tvrdenia Rakúskej republiky nemôžu obstáť.

143. Na základe všetkých týchto dôvodov musí byť piaty odvolací dôvod Rakúskej republiky zamietnutý.

144. Pokiaľ ide o oznámenie o zárukách, je potrebné poukázať na to, že ako správne uviedla Francúzska republika, toto oznámenie sa týka otázky, či záruka predstavuje štátnu pomoc, a nie posúdenia jej zlučiteľnosti so spoločným trhom. Jasne to vyplýva z bodu 5 oznámenia o zárukách. To znamená, že uplatnenie uvedeného oznámenia nemá vplyv na to, či je úverová záruka zlučiteľná s článkom 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Podľa bodu 3.2 písm. d) oznámenia o zárukách skutočnosť, že „za záruku sa platí trhovo orientovaná cena“ je jedným zo štyroch kritérií, ktoré musia byť kumulatívne splnené na to, aby bola v prípade individuálnej štátnej záruky *vylúčená* prítomnosť štátnej pomoci. V tejto súvislosti je možné poznamenať, že žiadny z účastníkov konania nespochybnil, že úverová záruka predstavuje štátnu pomoc, a to presne preto, že cenu, ktorú zaplatila NNBG za túto záruku, nemožno považovať za trhovú cenu. Za takúto cenu ju nebolo možné považovať z jednoduchého dôvodu, že na relevantných kapitálových trhoch neexistoval žiadny takýto nástroj.⁹⁵ Úverová záruka teda nesporné nespĺňala kritériá na to, aby v jej prípade bolo možné vylúčiť prítomnosť štátnej pomoci v súlade s oznámením o zárukách. Z toho istého dôvodu Všeobecný súd nemusel ďalej skúmať, či „dlžník nemá finančné problémy“. To predstavuje ďalšie zo štyroch kritérií stanovených na tento účel.⁹⁶

145. Ani tvrdenie Rakúskej republiky, že podľa bodu 4.2 oznámenia o zárukách je v každom prípade potrebné vypočítať hotovostný grantový ekvivalent záruky, nie je správne. Vzhľadom na to, že úverová záruka bola spolu s inými opatreniami pomoci nesporné kvalifikovaná ako štátna pomoc, už nebol dôvod vykonávať ďalšie preskúmanie.

146. Z týchto dôvodov je tvrdenie Rakúskej republiky založené na oznámení o zárukách v každom prípade neúčinné a piaty odvolací dôvod je potrebné zamietnuť v celom rozsahu.

93 Čo ani neprekvapuje – Všeobecný súd o takejto otázke ani nerozhodoval, keďže ju Rakúska republika nevzniesla.

94 Rakúska republika s tým v bode 73 svojho odvolania dokonca súhlasí.

95 Odôvodnenia 336 až 339 sporného rozhodnutia.

96 Bod 3.2 písm. a) oznámenia o zárukách.

147. Ako sa to však stáva, Komisia vyjadrila svoje pochybnosti spočívajúce v tom, že pôvodný poplatok za úverovú záruku, ktorý navrhlo Spojené kráľovstvo, podhodnocoval relevantné riziko. Spojené kráľovstvo v dôsledku toho upravilo sadzbu poplatku za úverovú záruku na 295 základných bodov (čo približne odrážalo úverové riziko na úrovni BB) a Komisia dospela k záveru, že táto upravená sadzba poplatku predstavuje správny približný odhad hypotetickej trhovej sadzby za nástroj, ktorý trh v skutočnosti neponúkal.⁹⁷ Táto zmena v upravenej štruktúre poplatkov sa týkala aj obáv, ktoré vyjadrila Komisia v súvislosti s mimoriadne dlhou splatnosťou dlhopisov, ktoré majú byť vydané.⁹⁸

148. Otázka sa tým zjednodušuje takýmto spôsobom: je možné tvrdiť, že existuje skutočná neistota, pokiaľ ide či už o trvanie záruky, výšku pôžičky, alebo spôsob, akým bola vypočítaná sadzba poplatku? Pokiaľ ide o mňa, môžem len súhlasiť s prístupom Všeobecného súdu, ktorý takéto tvrdenia zamietol.⁹⁹

149. Na tomto mieste možno stačí uviesť, že Komisia mala k dispozícii dôkazy, z ktorých mohla náležite vyvodiť záver, že záruka nie je neobmedzená z hľadiska jej trvania, ale zameraná skôr na včasné splatenie istiny a úrokov, pričom dlhopisy majú váženu priemernú životnosť 27,4 roka.¹⁰⁰ Rovnako je možné konštatovať, že Komisia mala riadne odôvodnený základ pre záver o tom, že upravená sadzba poplatku za úverovú záruku by mala byť na úrovni 295 základných bodov, čo zohľadňuje úverový rating BB a mimoriadne dlhú splatnosť predmetných dlhopisov.¹⁰¹

150. Za týchto podmienok musím konštatovať, že tvrdenia Rakúskej republiky týkajúce sa údajnej neistoty, pokiaľ ide o rozsah pomoci, sú jednoducho nedôvodné.

VI. Zhrnutie

151. Stručne povedané, moje hlavné závery sú teda takéto:

1. Z článku 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome jasne vyplýva, že Zmluva o Euratome má v primárnom práve Únie rovnaké postavenie ako ZEÚ a ZFEÚ.
2. Článok 106a ods. 3 Zmluvy o Euratome ďalej stanovuje, že ani ZEÚ, a ani ZFEÚ nemožno uplatniť v oblasti Zmluvy o Euratome, pokiaľ sa tieto ustanovenia odchyľujú od ustanovení samotnej Zmluvy o Euratome. Ak teda Zmluva o Euratome upravuje určitú otázku vyčerpávajúcim alebo osobitným spôsobom, neexistuje priestor pre uplatňovanie ZEÚ alebo ZFEÚ. Na druhej strane ZEÚ a ZFEÚ sa uplatňujú vo všetkých oblastiach práva EÚ, ktoré neboli upravené Zmluvou o Euratome.
3. Nič v Zmluve o Euratome sa netýka otázky štátnej pomoci. Vzhľadom na skutočnosť, že Zmluva o Euratome je jednak len osobitnou zmluvou týkajúcou sa konkrétneho odvetvia a jednak, že ZEÚ a ZFEÚ sledujú širšie ciele (prinajmenšom fungovanie vnútorného trhu), zdá sa vhodné, aby sa na odvetvie jadrovej energie uplatňovali pravidlá ZFEÚ v oblasti hospodárskej súťaže a štátnej pomoci, pokiaľ Zmluva o Euratome neobsahuje osobitné pravidlá. Práve z týchto dôvodov sa na predmetné opatrenie štátnej pomoci uplatňuje článok 107 ZFEÚ.
4. Ustanovenia článku 1 a článku 2 písm. c) Zmluvy o Euratome nevyhnutne predpokladajú rozvoj jadrových elektrární. Členské štáty zjavne mali v úmysle, aby bola Zmluva o Euratome živým dokumentom schopným organického rozvoja a prispôsobenia sa aktuálnym okolnostiam. Z toho

97 Odôvodnenia 463 až 477 sporného rozhodnutia, body 304 a 305 napadnutého rozsudku.

98 Odôvodnenie 472 sporného rozhodnutia.

99 Pozri vo všeobecnosti body 302 až 322 napadnutého rozsudku.

100 Odôvodnenie 432 sporného rozhodnutia.

101 Odôvodnenie 472 sporného rozhodnutia.

vyplýva, že tvrdenie Rakúskej republiky o tom, že tieto ustanovenia Zmluvy o Euratome sa nevzťahujú ani na výstavbu ďalších jadrových elektrární, ani na nahradenie a modernizáciu zastarávajúcich elektrární modernými, už vyvinutými technológiami, nemožno prijať.

5. Hoci je pravda, že prínos jadrovej energie je predmetom búrlivých diskusií vo viacerých členských štátoch, Súdny dvor nemá ani právomoc, a ani demokratickú legitimitu na to, aby rozhodol o takýchto otázkach. Keďže je však zrejmé, že rozvoj jadrovej energie je, ako to vyjadruje Zmluva o Euratome, jasne definovaný cieľom práva EÚ, tento cieľ nemôže byť podriadený iným cieľom práva EÚ (ktoré by zároveň z istého uhla pohľadu bolo možné vnímať v konflikte s uvedeným cieľom), ako je ochrana životného prostredia uvedená v kapitole XX ZFEÚ. Okrem toho jasné znenie článku 194 ods. 2 ZFEÚ zjavne uznáva právo každého členského štátu zvoliť si „medzi rôznymi zdrojmi energie“ a určiť, aká bude „všeobecná štruktúra jeho zásobovania“ energiou, pričom toto právo sa nevyhnutne vzťahuje aj na právo každého členského štátu rozvíjať jadrovú energetiku ako súčasť svojich energetických zdrojov.
6. Na rozdiel od toho, čo konštatoval Všeobecný súd vo viacerých rozsudkoch nadväzujúcich na vec *Mediaset/Komisia*¹⁰², podľa ktorých každá štátna pomoc schválená podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ musí slúžiť „spoločnému záujmu“, v skutočnom znení samotného článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ táto požiadavka nie je uvedená, hoci článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ („...významný projekt spoločného európskeho záujmu...“) ju uvádza.
7. Z toho teda vyplýva, že sa nevyžaduje, aby pomoc spĺňala ciele, ktoré idú nad rámec cieľov výslovne stanovených v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Podľa znenia a umiestnenia tohto ustanovenia v rámci ZFEÚ nemusí pomoc na to, aby bola zlučiteľná so Zmluvou, sledovať ani „cieľ spoločného záujmu“, ani „cieľ verejného záujmu“. Musí iba ísť o „pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností“, a to za predpokladu, že „nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom“. Tvrdenie Rakúskej republiky, podľa ktorého sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že pomoc musí slúžiť len „verejnému“, a nie „spoločnému“ záujmu, nemôže uspieť, keďže podľa môjho názoru a na rozdiel od toho, čo uviedol Všeobecný súd v napadnutom rozsudku, v skutočnosti nemusí byť splnené žiadne z týchto dvoch kritérií.
8. V každom prípade a aj keď je toto posúdenie článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ nesprávne, výstavba Hinkley Point C slúži „spoločnému záujmu“ (a ak si niekto praje, tak ide aj o „verejný účel“) v tomto zmysle, pretože rozvoj jadrových elektrární je aj naďalej ústredným cieľom Zmluvy o Euratome, hoci voči konceptu jadrovej energetiky majú námietky jednotlivé členské štáty, ako je Rakúska republika. Všetky členské štáty prijatím cieľov Zmluvy o Euratome jasne vyjadrili bezvýhradné uznanie toho, že iné členské štáty majú v zásade právo rozvíjať na svojich vlastných územiach jadrové elektrárne, ak si to prajú. Cieľ jasne uvedený v Zmluve musí byť takmer zo svojej podstaty spôsobilý predstavovať cieľ spoločného záujmu na účely uplatnenia pravidiel štátnej pomoci.
9. Všeobecný súd bol plne oprávnený konštatovať, že Komisia mala k dispozícii množstvo dôkazov o tom, že trh nebol buď ochotný, alebo dokonca ani schopný, financovať projekt Hinkley Point C bez záruk a iných foriem pomoci poskytnutých Spojeným kráľovstvom. Na tieto účely je irelevantné, že pokiaľ ide o iné formy výroby elektriny, nemuselo existovať zlyhanie trhu. Všeobecný súd sa nedopustil pochybenia, keď dospel k záveru, že výroba jadrovej energie predstavuje relevantnú hospodársku činnosť v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

¹⁰² Rozsudok z 15. júna 2010 (T-177/07, EU:T:2010:233).

10. Ako jasne vyplýva z článku 107 ods. 2 a 3 ZFEÚ, úlohou Komisie vo veciach štátnej pomoci je jednoducho posúdenie, či predmetné štátne opatrenie „možno považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom“. Táto úloha spočíva v zásade v posúdení zlučiteľnosti dotknutej pomoci s pravidlami hospodárskej súťaže a vnútorného trhu, a nie v posúdení jej zlučiteľnosti ako takej s pravidlami týkajúcimi sa ochrany životného prostredia. Naopak akékoľvek rozhodnutie, pokiaľ ide o otázku, či má byť daný projekt schválený z hľadiska územného plánovania a životného prostredia, patrí v zásade do právomoci príslušných orgánov členských štátov, a nie ako také do právomoci Komisie v rámci uplatňovania pravidiel v oblasti štátnej pomoci.
11. Podstatným prvkom preskúmania zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom na účely článku 107 ods. 3 ZFEÚ je to, či takáto pomoc vedie k investíciám zameraným na rozvoj určitých hospodárskych činností, ktoré by sa inak neuskutočnili, alebo či takéto investície podporuje. Neexistuje žiadny apriórny rozdiel medzi investičnou pomocou a prevádzkovou pomocou. Takéto rozlišovanie totiž nielenže nie je odôvodnené preskúmaním skutočného znenia samotného článku 107 ZFEÚ, ale bolo by aj nadmerne zjednodušujúce a viedlo by jedine k obchádzaniu použitím pokrivených spôsobov vedenia účtovníctva.
12. Opatrenia pomoci, o ktoré ide v prejednáwanej veci, sa síce neobmedzujú len na samotné náklady na výstavbu v pravom zmysle slova, ale zahŕňajú aj osobitné náklady spojené so zásobovaním jadrovou energiou, vrátane nákladov na správu použitého paliva. Tieto náklady sú však napriek tomu investičnými nákladmi, ktoré musia byť nevyhnutne vynaložené na to, aby bolo zariadenie prevádzkyschopné.
13. Všeobecný súd bol za týchto okolností v plnej miere oprávnený zamietnuť napadnutie rozhodnutia Komisie o schválení predmetných opatrení pomoci, ktoré poskytlo Spojené kráľovstvo v súvislosti s výstavbou Hinkley Point C.

VII. Návrh

152. Za týchto podmienok navrhujem Súdnemu dvoru, aby zamietol odvolanie podané Rakúskou republikou proti rozsudku Všeobecného súdu.